

TYGODNIK SUWAŃSKI

NR 5/222 ROK VI

2 LUTEGO 1995

CENA 30 GR (3000 ZŁ)

Błyszcą od łez oczy młodego człowieka. Dlaczego tak się stało? Przecież nie pije, nie pali, jeździ bardzo dobrze. Nie pierwszy raz jest w Polsce. Do Białegostoku jechał po towar...

Dzień 25 stycznia 1995 roku rozpoczął się mgliście i pochmurnie. Po nocnym przymrozku drogi były jeszcze śliskie. We wszystkich komunikatach meteorologicznych informowano o niekorzystnych warunkach na drodze. Nie każdy jednak słucha radia, tym bardziej gdy wiadomości przekazywane są w obcym języku. Nikt nie wpadł jeszcze na pomysł, by komunikaty o warunkach panujących na drogach w rejonie przygranicznym przekazywać w językach sąsiadów zza granicy. „Płacić”, nawet za bardzo tragiczne skutki zdarzeń, jest dużo prościej i taniej, choć nie bardzo wiadomo, według jakiej skali ocenić tu ludzkie życie. Nie interesuje

ciąg dalszy na str. 9

Fot. Z. Gałaszewski

SUWAŃSKIE TARGI PRZYGRANICZA – 10-12 LUTEGO

Z „JACWIESKĄ WŁÓCZNIĄ” ZA ZŁOTÓWKĘ

Już tylko tydzień do rozpoczęcia III Suwałskich Targów Przygranicza. Swój udział w imprezie zgłosiła rekordowa liczba firm – blisko 300, w tym 18 litewskich, osiem białoruskich, kilka rosyjskich, jedna ukraińska i pięć francuskich, z zaprzyjaźnionego z Suwałkami Grande-Synthe. W związku z tak dużym zainteresowaniem targami odbędą się one w trzech miejscach – w hali OSiR, w Zespole Szkół nr 1 (byłym KW PZPR) przy ulicy Noniewicza i w Zespole Szkół Zawodowych przy Sikorskiego. Skupią się tam branże konsumpcyjne i wystawcy, którzy będą chcieli na targach pohandlować; w budynku przy Noniewicza wystawią się producenci mebli, w hali OSiR – branże przemysłowe i firmy inwestycyjne. Cena metra kwadratowego powierzchni wystawienniczej waha się w tym roku od miliona starych złotych za

powierzchnię nie zabudowaną (o taką poprosili m.in. Rosjanie), do 1,5 mln za zabudowaną. Cena jest jednakowa dla wszystkich, bez względu na to, w której hali się znajdują i jaką branżę reprezentują. W sumie organizatorzy przewidują, że uda im się „sprzedać” około trzech tysięcy metrów.

Między halami OSiR i „szkolną” przy Sikorskiego będą kursować co pół godziny miejskie autobusy. Na czas targów suwałskie PGK uruchomiło na tej trasie specjalne linie.

Oprócz zapewnienia dojazdów do hal targowych Urząd Miasta zobowiązał się w tym roku do zorganizowania imprez kulturalnych. Pomocze mu w tym Regionalny Ośrodek Kultury i Sztuki. I tak: 10 lutego odbędzie się wielki kon-

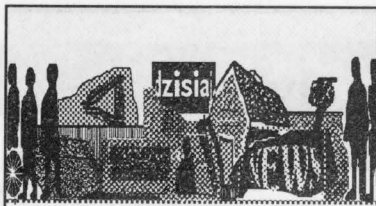
dokończenie na str. 3

KLUB MUZYCZNY ZAPRASZA

W Miejskim Ognisku Artystycznym przy ul. Świerkowej powstał klub muzyczny. Jego istnienie zainaugurował w piątek, 20 stycznia, koncert big-bandu prowadzonego przez Mariana Szaryńskiego. Kilkunastoosobowy zespół stanowili uczniowie Zespołu Szkół Zawodowych im. Karola Brzostowskiego. Salę widowiskową MOA wypełnili tego wieczoru ci, którzy bywali niegdyś w „Suwalszczyźnie”, klubie cieszącym się niegdyś sporą popularnością dzięki organizowanym tam spotkaniom muzycznym. Zainteresowanie wykazała również młodzież, która „Suwalszczyznę” zna jedynie z opowiadań rodziców.

Spotkania w Klubie Muzycznym odbywać się będą systematycznie w piątki o godz. 20. Wkrótce wybrana zostanie rada klubu, która ustali program działalności. Atrakcją ma być przede wszystkim dobra muzyka. (rl)

ZEBRANE Z TYGODNIA

★ Na terenie Suwalszczyzny przebywali doradca Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska Państwowej Inspekcji Ochrony Środowiska z ramienia programu PHARE oraz przedstawiciele Główniej Inspekcji Ochrony Środowiska. Goście rozważali zagadnienia ochrony środowiska naturalnego, a w szczególności problemy Wigierskiego Parku Narodowego i Suwalskiego Parku Krajobrazowego.

★ W Suwałkach rozpoczął pracę Młodzieżowy Punkt Konsultacyjny dla osób uzależnionych od narkotyków. Mogą zgłaszać się do niego narkomani w różnym wieku,

dzieci i młodzież zagrożona uzależnieniem, nauczyciele, rodzice i wszyscy zainteresowani tym problemem. Młodzieżowy Punkt Konsultacyjny mieści się przy ul. Kościuszki 85. Z konsultacji można korzystać w poniedziałki i czwartki w godzinach 16.00 – 18.00. W poniedziałki w godz. 16.00 – 18.00 czynny jest też telefon 66-41-49.

★ W Ośrodku Ministerstwa Kultury i Sztuki w Wigrach odbyło się pierwsze spotkanie członków polsko-litewskiej komisji gospodarki przestrzennej. Ma ona koordynować zamierzenia inwestycyjne po obu stronach granicy. W obradach udział wzięli m.in. minister gospodarki przestrzennej Litwy, Vytautas Vovickas, i jego zastępca ds. budownictwa i urbanistyki, Aleksandras Lukšas, oraz podsekretarz stanu w Ministerstwie Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa RP – Andrzej Urban.

(jwc)

OŚWIADCZENIE

W dniu 25 stycznia 1995 roku zrzekłem się mandatu radnego z powodu złego stanu zdrowia, który nie pozwala mi na pełnienie funkcji radnego.

Tą drogą chciałbym podziękować wszystkim, którzy głosowali na mnie w czerwcowych wyborach.

Jestem przekonany, że Pani Ewa Szulc, która otrzyma mandat radnego, będzie w pełni realizować program głoszony przez tutejsze Porozumienie Prawicy.

(29)

Marian Krupiński

DYŻUR RADNYCH

W każdy wtorek (począwszy od 7 bm.) w godz. 16.30 - 18.00 w siedzibie Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej przy ul. Kowalskiego 17 (tel. 67-70-93) uwagi mieszkańców przyjmować będą radni Rady Miejskiej w Suwałkach **Franciszek Mierzejewski i Mieczysław Grnyo**.

(37)

Panu dr. **MICHAŁOWI STACHOWIAKOWI**
Dyrektorowi Laboratory of Molecular Neurobiology
BARROW NEUROLOGICAL INSTITUTE PHOENIX, ARIZONA (USA)
oraz Jego rodzinie

wyrazy współczucia z powodu śmierci

OJCA

DOKTORA EDMUNDA STACHOWIAKA
zasłużonego dla Suwalszczyzny lekarza i społecznika

składają
lekarze pediatri – współpracownicy Zmarłego

(28)

TYGODNIK SUWAŁSKI

Wydawca: Rada Miejska, Suwałki, ul. Mickiewicza 1, tel. 66-40-22 i 66-76-67 w. 59. Redagują: **Anatolia Gagacka** (sekretarz redakcji), **Zygmunt Gałaszewski** (redaktor naczelny), **Ryszard Łapiński** oraz współpracownicy.

Opracowanie komputerowe: ABZ s.c., Suwałki, ul. Noniewicza 71, tel. 66-69-73. Druk: Zakład Poligraficzny "Azet", Suwałki, ul. Parkowa 12, tel. 66-36-05. Redakcja zastrzega sobie prawo skracania tekstów oraz dokonywania zmian tytułów. Tekstów nie zamówionych nie zwraca się. Za treść reklam i ogłoszeń redakcja nie ponosi odpowiedzialności.

KRONIKA POLICYJNA

W minionym tygodniu (23–29 stycznia) na terenie naszego województwa zanotowano 81 włamań i kradzieży (straty – ok. 157.258 złotych), pięć rozbojów (w czterech przypadkach sprawcy zostali już zatrzymani) i jedno utonięcie. W pożarze spłonęło mienie o wartości ok. 15 tys. zł. Jedenaście osób odniosło obrażenia w dziewięciu wypadkach drogowych.

Na gorącym uczynku zatrzymano 40 sprawców przestępstw oraz 32 osoby trudniące się przemytem, u których zakwestionowano papierosy i alkohol o wartości ok. 105.730 zł.

Tragiczne wypadki

W jeziorze Wigry utonął 57-letni suwałczanin, który wybrał się motorowerem na ryby. Niestety, pod niefortunnym wędkarzem załamała się łód. Zwłoki mężczyzny wydobyl pletwonurkowie.

Tydzień temu w mieszkaniu przy ul. Ostrołęckiej doszło do postrzelenia mężczyzny. Sprawca wypadku został zatrzymany, a prokurator zastosował wobec niego miesięczny areszt. Okoliczności zdarzenia nie są jasne. Wszystko wskazuje na to, że strzał był nieumyślny.

W ubiegłą niedzielę ok. 16.30 na przejściu dla pieszych przy ul. Pułaskiego polonez kierowany przez 20-latkę z Suwałk potrafił nieznanego mężczyznę, który z urazami głowy i kończyn został przewieziony do szpitala.

Szukamy samochodów

W ubiegłym tygodniu w Suwałkach skradziono czerwonego „malucha” (z garażu przy ul. Utrata) o numerze rejestracyjnym SWL 0162, czerwoną ładę-sputnik (z garażu przy ul. Pułaskiego; SUI 1354) i ładę-samarę (z garażu przy ul. E. Plater; SWS 7640).

GDY BÓG PIJAKÓW ŚPI...

CO WISI NA ANTENIE?

– Mamo, mamo, Mikołaj już coś przyniósł! – wołał pięcioletni Łukaszek. Mama zdziwiła się. Zwykle Mikołaj nie chodzi przecież przed 6 grudnia, a to był pierwszy, więc... zignorowała synka. Ale on wołał dalej mamę i pokazywał za okno. – Tam, na antenie coś wisi, to pewnie od Mikołaja dla nas! – podskakiwał podekscytowany chłopak. Kobieta podeszła do okna. Rzeczywiście, na antenie coś wisało. Była to ludzka ręka. Pewnie jakiś kawał – pocieszyła się i wyszła na balkon. Podeszła bliżej... Nie, to nie był kawał. Ręka, krew były prawdziwe... Zemdlała. Przytomny Łukaszek zawołał sąsiadkę. Starsza pani o stalowych nerwach docuciła młodą kobietę i wezwała policję. Okazało się, że już przyjęto zgłoszenie. Na dole ktoś znalazł resztę od ręki. Upadek z najwyższej dużej wysokości zmienił twarz ofiary w miazgę.

Policjanci szybko doszli, że nie-

boszczyk przed śmiercią bawił się na ósmym piętrze. W lokalu leżało jeszcze trzech „balowników” – wprawdzie żywych, ale tak pijanych, że trudno byłoby wyciągnąć z nich jakąkolwiek informację, a zawartość alkoholu we krwi uprawniałaby pewnie do zajęcia poczesnych miejsc w księdze rekordów. Gdy wreszcie po dobie doszli do siebie, niewiele pamiętali. No, przyszli do Mietka. No, przynieśli parę flaszek, wypili. Chyba zabrakło pica, chyba Mietek poszedł na balkon po zapasy, ale nie pamiętał. Przesłuchiwani osobno, podali zgodne wersje. Różniły się tylko momentem „zerwania filmu”. Dlaczego Mietek znalazł się na dole i bez obciętej równiutko ręki?

Nieco światła na sprawę rzuciła sąsiadka Mietka. Wyjaśniła, że już interweniowała parę razy, bo sąsiad morduje koty i gołębie. Ma na balkonie urządzenie, które spuszcza w

dokończenie na str. 13

Mniej sklepów monopolowych?

Rada Miejska poprzedniej kadencji ustaliła limit punktów sprzedaży detalicznej alkoholu na sto. Komisja Rodziny, Zdrowia i Problematyki Społecznej Rady Miejskiej obecnej kadencji wnioskuje o zmniejszenie go do pięćdziesięciu. Zdaniem Zarządu Miasta, tak radykalne zmniejszenie ilości punktów sprzedaży napojów wysokoprocentowych jest trudne (komu zabrać zezwolenie?) i raczej niewskazane (meliny). Należałoby raczej w ciągu pierwszego półrocza ograniczyć ich ilość do osiemdziesięciu, nie przedłużając zezwoleń tam, gdzie upłynął termin ważności koncesji. Należy również rozpatrzyć możliwości prawne ograniczenia godzin otwarcia sklepów i punktów gastronomicznych handlujących alkoholem, a mieszczących się w budynkach wielorodzinnych.

Zarząd Miasta uważa, że uchwała Rady Miejskiej w sprawie ustalania zasad usytuowania miejsc sprzedaży, podawania i spożywania napojów alkoholowych nie powinna zawierać wskazań co do powierzchni lokalu, w którym sprzedaje się alkohol (duży to niekoniecznie lepszy), ani też jego odległości od placówek oświatowych, miejsc kultu itp.

Z myślą o dzieciach

Zarząd Miasta wyraził zgodę na nieodpłatne korzystanie z samochodów do przewozu osób niepełnosprawnych (będących w dyspozycji Wojewódzkiej Kolumny Transportu Sanitarnego) przez uczniów Zespołu Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych do końca roku szkolnego.

Postanowiono również przeznaczyć 50 tys. zł (ze 150 tys. zł przeznaczonych w tegorocznym budżecie miasta na realizację zadań własnych gminy) na zakup obiadów uczniom szkół podstawowych z rodzin ubogich. obiady zostaną sfinansowane od marca do końca roku szkolnego na podstawie list przygotowanych przez pedagogów szkolnych.

(aw)

W ODPOWIEDZI NA INTERPELACJĘ

WYKONANO ZGODNIE Z PROJEKTEM

Nie mogę zgodzić się z odpowiedzią Pana Prezydenta Grzegorza Wołgiewicza na moją interpelację dotyczącą oznakowania na skrzyżowaniu ulic Podhorskiego, Narutowicza i Grabowej. O opinię w tej sprawie poprosiłem p. Kazimierza Klimaszewskiego – instruktora nauki jazdy, który od 22 lat prowadzi kursy dla przyszłych kierowców pojazdów mechanicznych.

– Jest to jedno z trudniejszych skrzyżowań w mieście – twierdzi p. K. Klimaszewski. – Moim zdaniem, można byłoby nieco poprawić sytuację, gdyby wjeżdżających z ulicy Grabowej w ul. Podhorskiego obowiązywał tylko kierunek jazdy w prawo, a dopiero na następnej wysepce można byłoby skrócić w lewo. Podobne rozwiązanie zastosowano od niedawna przy skrzyżowaniu ul. Świerkowej z ul. Pułaskiego. Mankamentem mojej propozycji może okazać się

trudność w kierowaniu autobusem, który skręcając z ul. Grabowej na krótkim odcinku drogi musiałby zmieniać pas jezdni, by zawrócić w kierunku ul. Utrata.

Brak przejścia dla pieszych na tym skrzyżowaniu jest karygodnym błędem, którego nie można usprawiedliwiać faktem, że wszystko zostało wykonane zgodnie z projektem. Piesi w tym miejscu i tak stale przekraczają jezdnię, stwarzając jednocześnie niebezpieczne sytuacje kierowcom pojazdów. Ponieważ kierowcy pokonują ten odcinek ul. Podhorskiego z dość dużą prędkością, a jednocześnie mają ograniczoną widoczność z powodu wzniesienia, bardzo łatwo o tragiczny w skutkach wypadek. Zanim wykonane zostaną tu jakiegokolwiek prace inżynierskie, można już teraz postawić znaki ostrzegawcze „Przejście dla pieszych”.

Ryszard Łapiński

SUWALSKIE TARGI PRZYGRANICZA – 10–12 LUTEGO

Z „JAĆWIESKĄ WŁÓCZNIĄ” ZA ŻŁOTÓWKĘ

dokończenie ze str. 1

cert i zabawa karnawałowa, nazajutrz – bal, podczas którego zostanie przeprowadzona aukcja prac miejscowych artystów oraz ognisko, sanna – jeżeli pogoda dopisze, i kolejny koncert. Z kolei 12 lutego wystąpi w Suwałkach Krzysztof Daukszewicz.

Nowością na III Suwalskich Targach będzie udział biznesmenów z zaprzyjaźnionego z Suwałkami francuskiego Grande-Synthe, a także ekspozycje promocyjne banków, izb gospodarczych oraz kilku firm działających na terenie poszczególnych regionów kraju.

Hitem targów będą „Jaćwieskie Włócznie” – statuetki wykonane w pracowni Adama Myjaka według projektu Andrzeja Strumiły. Przyznawane będą w trzech kategoriach – za najpoważniejszy kontrakt zawarty podczas targów, za najładniejsze stoisko i za najciekawszy produkt zaprezentowany podczas imprezy.

O tym trzecim wyróżnieniu zdecydować publiczność. Każdy

odwiedzający targi wraz z biletami wstępu, który będzie kosztował złotówkę, otrzyma karnet, którym będzie mógł zagłosować na konkretny wyrób. Na tych, którzy zdecydują się wziąć udział w „konkur-

nie również trzem najlepszym firmom z województwa. Wystawi się ich na targach ponad 40. Ostatecznie wojewoda przyzna im swoje wyróżnienia. W jakiej będą formie – jeszcze nie wiadomo.

Fot. Z. Gałaszewski

„siej”, czeka wiele cennych nagród. Włócznie – złota, srebrna i brązowa – pierwotnie miały być przyzna-

Tegorocznej imprezie, podobnie jak poprzednim, towarzyszyć będą „spotkania biznesowe” – cieszące

się wśród wystawców olbrzymim powodzeniem – oraz Bałtyckie Forum Gospodarcze. Udział w nim weźmie na pewno Martti Miettinen – koordynator rządu Finlandii ds. trasy Via Baltica, radca Ambasady Danii w Polsce, ambasadorzy Republiki Litwy, Rosji, Białorusi, prezes Związku Banków Polskich, Marcin Krzak, i wiele innych, znaczących w świecie biznesu i polityki postaci.

Forum poświęcone będzie problemom tranzytu na liniach Via Baltica (Helsinki–Sankt Petersburg–Tallin–Ryga–Kowno–Suwałki–Warszawa), Kaliningrad–Grodno–Mińsk–Warszawa oraz międzynarodowej współpracy gospodarczej, możliwości zwiększenia wymiany handlowej, wzmocnienia struktur obsługi finansowo-bankowej, wprowadzenia udogodnień w transferze towarów, tworzenia infrastruktury transportowej, tranzytu paliwowego.

Obu imprezom – targom i forum – patronują w tym roku: minister współpracy z zagranicą, ambasador Litwy w Polsce, wojewodowie suwalski i grodzieński, gubernator Obwodu Kalinińgradzkiego oraz Krajowa Izba Gospodarcza.

(h)

– Ustawy o najmie lokali mieszkalnych i dodatkach mieszkaniowych oraz o własności lokali spowodowały prawdziwą rewolucję.

– To prawda. Ustawa urynkowała mieszkania komunalne. Przestały one być, jak to dotychczas rozumiano, mieszkaniami socjalnymi, dla biednych. Są to normalne mieszkania czynszowe. Dotychczasowe urzędowe stawki czynszu, ustalone rozporządzeniem Rady Ministrów, nie uwzględniały ani rzeczywistych kosztów ponoszonych na utrzymywanie bu-

■ Z jakich elementów składa się czynsz w lokalu komunalnym. Za co lokator płaci?

– Na wysokość stawki czynszowej składają się koszty remontów bieżących i konserwacji, koszty energii elektrycznej zużywanej do oświetlania klatek schodowych, piwnic, pralni i innych pomieszczeń i urządzeń wspólnych, koszty zarządzania (obsługa finansowa, organizacyjna i techniczna), place osób sprzątających posesje, usługi kominiarskie, transportowe, koszty egzekucji należności. Najemca płaci

nia komunalnego płaci więcej niż lokator mieszkania o porównywalnym standardzie w zasobach spółdzielni mieszkaniowej?

– Wyjaśnienie jest proste – decydują o tym zasady finansowania utrzymania. Koszt utrzymania metra kwadratowego u nas w 1994 r. wynosił 6.708 zł, w spółdzielni – 6.957 zł. Lokator mieszkania spółdzielczego pokrywał tylko 40% kosztów jego utrzymania, a 60% opłacono z innej działalności (głównie ze sprzedaży mieszkań). W zasobach miasta lokator poniesie 72% kosztów utrzymania. Resztę pokryją dochody z dzierżawy lokali użytkowych.

■ W zasobach komunalnych część mieszkań wykupiono. Właściciele stali się posiadaczami nie tylko swoich mieszkań, ale też części strychu, podwórka, piwnicy itp.

– Właściciel pokrywa pełne koszty utrzymania swego lokalu i partycypuje w kosztach utrzymania nieruchomości wspólnej do wysokości udziału, jaki w tej nieruchomości posiada. Tu już nic nikt nie dołoży. W pozostałej części właścicielem jest gmina i może ewentualnie coś dołożyć swoim najemcom. Właściciel ponosi koszty utrzymania wpłacając na ich poczet zaliczki.

■ No właśnie, te zaliczki spowodowały sporo zamieszania. Skąd się one wzięły?

– Zgodnie z ustawą, wysokość opłat ustala wspólnota mieszkańców, jak słusznie zauważyli protestujący lokatorzy. Nie wzięli tylko pod uwagę tego, że wspólnoty mieszkańców ukonstytuują się do końca marca, a koszty utrzymania należało ustalić od 1 stycznia. Propozycja płacenia zaliczek na poczet przyszłego czynszu miała na celu to, aby koszty się rozłożyły. Każda zaliczka ma to do siebie, że będzie rozliczona. Można jej nie płacić, ale gdy w drugim kwartale czynsz zostanie ustalony, może się okazać, że lokator będzie musiał dopłacić, i to dużo. Koszt utrzymania i tak trzeba będzie pokryć. Taka sytuacja jest w całym kraju. Koszty trzeba ponosić, a my, jako zarządca, musimy regulować wszelkie zobowiązania.

Rozmawiała Anatolia Gagacka

Za tydzień – o mieszkaniach socjalnych i wspólnotach mieszkańców.

O NAJEMCACH I WŁAŚCICIELACH MIESZKAŃ KOMUNALNYCH

Rozmowa z dyrektorem Zarządu Budynków Mieszkalnych Krzysztofem Bargłowskim.

dynków komunalnych, ani też uwarunkowań lokalnych. Różnica między wysokością czynszu wnoszonego przez najemców a rzeczywistym kosztem utrzymania budynku pokrywana była w miarę posiadanych środków przez budżet gminy. Z dotacji w pierwszej kolejności opłacano należność za centralne ogrzewanie, na remonty pozostawało zwykle niewiele. Teraz gmina może sama ustalać wysokość czynszu. Najemcy będą ponosić pełne koszty związane z utrzymaniem swego lokalu. Nowa ustawa stwarza różne możliwości. Jeśli gmina jest bogata, może dotować utrzymanie mieszkań i czynsze nie wzrastają. Można też przyjąć zasadę, że lokator opłaca koszty eksploatacji, ale bez remontów i konserwacji. Trzeci wariant, przyjęty przez naszą Radę Miejską, przewiduje, że lokator pokrywa pełne koszty utrzymania z remontami bieżącymi i konserwacją. Można też pobierać od lokatorów należność na poczet remontów kapitalnych, ale tego wariantu nasi radni nie przyjęli. Trzeba jeszcze dodać, że wynajem lokali może przynosić zysk, który przeznaczy się na dodatki mieszkaniowe. To jednak wydaje nam się zbyt fantastyczne.

■ Wiadomo jednak, że lokatorzy mieszkań komunalnych protestują przeciw, ich zdaniem, nieuzasadnionej podwyżce czynszu. Nie akceptują zwłaszcza tego, że przy ustalaniu jego wysokości brano pod uwagę wyłącznie wyposażenie w instalacje (wodociągową, ciepłowniczą) a nie stan techniczny budynków.

– Wzięcie pod uwagę innych czynników (stan techniczny, lokalizacja budynku, usytuowanie lokalu itp.) powodowałoby zwiększenie a nie obniżenie czynszu. Być może kiedyś, tak jak to jest na Zachodzie, najemca mieszkania położonego na parterze, nasłonecznionego będzie płacił za jego atrakcyjność więcej. Teraz przyjęto zasadę opłaty wyłącznie kosztów utrzymania bez remontów kapitalnych, bowiem obciążenie nimi lokatorów byłoby w praktyce nierealne.

również za energię elektryczną, gaz, energię ciepłą, wodę, wywóz nieczystości i śmieci, windy, antenę zbiorczą itp.

■ Dlaczego jednak lokator mieszka-

WYSTAWA MODELI

Kontakty między Suwałkami a Grande-Synthe nie uległy rozluźnieniu. Przyjaźnie i znajomości nawiązane w trakcie wizyty suwalskich animatorów kultury i sportu są nadal żywe. Wyrazem tego było zaproszenie Stanisława Skibickiego, instruktora modelarstwa lotniczego w Młodzieżowym Domu Kultury, do udziału w odbywającym się w Grande-Synthe w dniach 21 – 22 stycznia br. Regionalnym Salonie Modelarstwa.

W imprezie wzięło udział osiemnaście klubów modelarskich z okolic Dunkierki. Wystawiano modele samolotów, pociągów, statków (w specjalnie do takiej prezentacji przygotowa-

nym basenie), helikopterów. Były też ruchome makiety wesołych miasteczek i stacji kolejowych.

Modelarstwo jest popularnym hobby na całym świecie. Ciekawostką jest jednak to, że hobbyści francuscy budują swoje modele z gotowych elementów produkowanych fabrycznie, podobnie jak polskie dzieci sklejające modele samolotów zakupionych w Składnicy Harcerskiej. Francuzi z wielkim podziwem odnoszą się więc do modeli wykonywanych w Klubie Modelarstwa Lotniczego MDK, do technologii i precyzji ich wykonania.

(aw)

RADA W RADE

W niedzielę, 21 stycznia br., w Bibliotece Akademickiej Ośrodka Studiów Teologicznych w Suwałkach spotkali się radni rad miejskich Suwałk i Ełku wywodzący się z ugrupowań chrześcijańskich. Gościem honorowym był ordynariusz diecezji ełckiej, ks. bp Wojciech Ziemia. Spotkanie odbyło się z inicjatywy radnych Klubu Chrześcijańskiego Rady Miejskiej w Suwałkach.

W ełckiej Radzie Miejskiej zasiada 12 osób, które uzyskały mandaty startując z klubu wyborczego „Rodzina”, obejmującego grupy synodalne, stowarzyszenia rodzin katolickich, grupy kościoła domowego. Radni ci pracują przede wszystkim w komisji ds. rodziny. W ostatnim czasie, podobnie jak komisja ds. rodziny RM w Suwałkach, wystąpili z wnioskiem o zmniejszenie ilości punktów sprze-

daży alkoholu w Ełku.

Radny Leszek Lewoc poinformował o przygotowaniach organiza-

Suwałscy i ełccy radni z ks. bp. Wojciechem Ziembą.

cyjnych Tygodnia Kultury Chrześcijańskiej w Suwałkach. Ks. biskup Wojciech Ziemia zaproponował, aby odbył się on w maju br.

równocześnie z sympozjum kamedulskim w Wigrach, które organizuje kuria biskupia. Sympozjum to ma przypomnieć zasługi kamedulów wigierskich w tworzeniu cywilizacji na Suwalszczyźnie. Sugerował, żeby imprezy, odczyty, spo-

skich i narodowości zamieszkałych w województwie suwalskim.

- Samorząd ma służyć wszystkim ludziom - przypomniał ks. biskup. - Władza nie może wdawać się w walki polityczne i tracić z pola widzenia człowieka. W poprzednim parlamencie wielu polityków nie rozróżniało trybuny sejmowej od ambony. To był ich podstawowy błąd. Dziś trzeba inaczej mówić do wierzących, a inaczej do niewierzących. Lewica obciążona jest faktem, że nie widzi miejsca Kościoła w społeczeństwie. Natomiast prawica powinna zauważyć, że istnieją ludzie o innym światopoglądzie.

Na zakończenie spotkania suwałscy i ełccy radni przełamali się opłatkiem z księdzem biskupem. Zebrani postanowili w najbliższych miesiącach zorganizować sympozjum dla przedstawicieli rad gminnych i miejskich województwa, którzy chcieliby wzbogacić swą wiedzę o najważniejsze wiadomości niezbędne w działalności samorządowej. (rl)

KŁONICĄ W PRYWATĘ

Na zaproszenie Klubu Myśli Patriotycznej, któremu patronuje „Gazeta Polska”, z jego sympatykami spotkała się w ub. tygodniu **Elżbieta Isakiewicz** - zastępca redaktora naczelnego tej gazety.

Mimo niefortunnej pory na spotkanie do Biblioteki Akademickiej Ośrodka Studiów Teologicznych w Suwałkach przyszło kilkadziesiąt osób.

Elżbieta Isakiewicz poinformowała o swoim spotkaniu z płk. Ryszardem Kuklińskim, który po stracie w ub. roku w tajemniczych okolicznościach drugiego już syna postanowił nie udzielać żadnych wywiadów. Jedyny wyjątek stanowić miało spotkanie z redaktorem „Gazety Polskiej”. Płk R. Kukliński nie zamierza występować do władz polskich z wnioskiem o ułaskawienie. W dalszym ciągu ciąży na nim wyrok śmierci wydany w czasie stanu wojennego. Jego zdaniem, unieważnienia wyroku powinien dokonać z urzędu Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej

Lech Wałęsa.

Redaktor E. Isakiewicz nie odpowiedziała jednoznacznie na pytanie, kogo widzi jako kandydata na stanowisko prezydenta. Jej zdaniem, Adam Strzembosz jest zbyt delikatny i ugodowy, natomiast Jan Olszewski za mało skuteczny. Może więc Alicja Grześkowiak? Na pewno „Gazeta Polska” nie poprze Lecha Wałęsę. - Nawet jeżeli w II rundzie wyborów spotkaliby się Lech Wałęsa i np. Aleksander Kwaśniewski lub ktokolwiek inny z lewicy, to ja wyjadę na weekend do Paryża - oświadczyła Elżbieta Isakiewicz.

Stwierdzenie to niezbyt przypadło do gustu uczestnikom spotkania. Ks. Stanisław Gadomski przypomniał, że nie biorąc udziału w wyborach też dokonujemy wyboru.

Na zakończenie spotkania organizatorzy wręczyli autorce „Wałka” kłonicę, by okładała nią tych, którzy prywatę przedkładają nad dobro Rzeczypospolitej.

(rl)

PAPIESKA WIZYTA DOPIERO W ROKU 1997

W trakcie spotkania suwalskich i ełckich radnych zapytano ks. biskupa Ziembę, czy papież Jan Paweł II odwiedzi w tym roku Polskę. Dotychczas odwiedzał on ojczyznę co cztery lata.

- Gdyby Jan Paweł II był w pełni sił, wizyta z pewnością nastąpiłaby w tym roku - odpowiedział ks. biskup. - Jeżeli wszystko będzie w porządku, przyjedzie on do Polski w 1997 roku. Mamy jednak nadzieję, że przy okazji wizyty w Czechach w maju tego roku odwiedzi Skoczów w diecezji bielskobialskiej, a jeżeli dojdzie do zaplanowanej na lipiec wizyty w Słowacji, być może zrobi „wypad” do położonej w górach na granicy polsko-słowackiej Dukli. (rl)

OLIMPIJKI

Spory sukces w kolejnej edycji olimpiady literatury i języka polskiego odniosły uczennice I Liceum Ogólnokształcącego im. M. Konopnickiej w Suwałkach. Do pierwszego etapu eliminacji pisemnych, który odbył się w Białymstoku, przystąpiły 84 osoby z województw suwalskiego, białostockiego i łomżyńskiego. Jury do II etapu - eliminacji ustnych - zakwalifikowało 21 osób, a wśród nich 7 z I LO w Suwałkach: Luizę Dargiewicz, Joannę Jankowską, Katarzynę Wiszniewską, Joannę Wojtowicz, Annę Grabowską, Barbarę Michałowską i Martę Zawadzką przygotowywane pod kierunkiem Marii i Marka Urbanowiczów.

Eliminacje ustne, które wyłonią finalistów olimpiady, odbędą się również w Białymstoku 18 bm. W finale centralnym na pewno wystąpi przynajmniej jedna suwałczanka. Jest nią Andżelika Godek, laureatka ubiegłorocznej edycji olimpiady, która została zakwalifikowana do finału bez eliminacji.

Młodym polonistkom gratulujemy i życzymy kolejnych sukcesów.

(rl)

WOJEWÓDZTWO RZĄDOWO-SAMORZĄDOWE?

Projekt samorządowego rozdziału nowej konstytucji przeszedł już przez sejmową komisję samorządową. Zespół Komisji Konstytucyjnej Zgromadzenia Narodowego wykorzystał do prac nad projektem propozycje Związku Miast Polskich, Unii Miasteczek Polskich i innych środowisk samorządowych, a także projekt, który wraz z ekspertami przygotowali posłowie: Jan Maria Rokita z UW, Krzysztof Janik z SLD i Władysław Medwid z PSL.

Pracowali nad nim pod auspicjami Fundacji im. Stefana Batorego od czerwca ubiegłego roku. Za złożenie podpisu pod tym projektem poseł Władysław Medwid został mocno skrytykowany przez własny klub. Ludowcy zarzucili mu, że

działał na własną rękę, bez upoważnienia stronnictwa. Projekt przyjęty przez komisję samorządową zakłada m.in., że jednostkami samorządu terytorialnego mają być gminy, powiaty i województwa.

Taki zapis poparły UW, UP i BBWR. Protestowali natomiast posłowie PSL, którzy uważają, że w zupełności wystarczy zapis mówiący o tym, że podstawową jednostką samorządu jest gmina, a wprowadzenie ewentualnie innych jednostek określa odrębne ustawy.

- Przecież w ubiegłym roku Sejm bez żadnego głosu sprzeciwu przekazał projekt ustawy powiatowej do komisji. Żaden poseł PSL nie głosował za odrzuceniem projektu - odpowiadał im poseł Piotr Pankanin z UP.

PSL-owcy protestowali także przeciwko wpisywaniu do projektu konstytucji województwa jako jednostki samorządu. Ich zdaniem, to zapis niebezpieczny, ponieważ mógłby ograniczyć władzę rządu w terenie.

Irena Lipowicz z UW oraz Krzysztof Janik z SLD argumentowali na to, że przecież nikt nie chce wprowadzać województwa całkowicie samorządowego. Byłoby ono rządowo-samorządowe. Inaczej mówiąc, województwo miałyby swoją radę wybieraną w wyborach powszechnych, ale wojewoda byłby przedstawicielem rządu. W projekcie konstytucji jest już zresztą taki zapis. Zgodnie z innymi zapisami projektu samorządowego rozdziału konstytucji, samorzady mia-

łyby mocne gwarancje finansowe. Państwo musiałyby im zapewnić środki odpowiednie do wykonywanych zadań. Nadzór nad legalnością działania samorządów sprawowałyby premier i wojewodowie, a w zakresie gminnych finansów - regionalne izby obrachunkowe.

Projekt ustanawia prymat zadań własnych gmin nad zadaniami zleconymi. Tak więc do zadań własnych należałyby wszystkie zadania nie zastrzeżone dla innych podmiotów, zaś zadania zlecone rząd mógłby przekazać gminom tylko w wyjątkowych sytuacjach - i to gwarantując na to pieniądze. Samorzady podlegałyby ochronie sądowej, mogłyby także zaskarżać ustawy do Trybunału Konstytucyjnego.

Projekt trafi jeszcze pod obrady Komisji Konstytucyjnej Zgromadzenia Narodowego. Nie wiadomo więc, czy „ostaną się” w nim zapisy o powiecie i samorządowym województwie.

Krzysztof Laskowski

Czy można debatę parlamentarną poświęcić ustawie o obowiązkach noszenia kaptur? Rozważać problem: czy ograniczenie wolności wypowiedzi w piosence rockowej to łamanie praw człowieka czy nie? Można. W klasie, na lekcji wychowania obywatelskiego według zupełnie nowego programu wprowadzonego właśnie do szkół. Program - kształcenie obywatelskie w szkole samorządowej

z psa albo jak napisać skargę na nieuprzejmą urzędniczkę. Maćkowi sprzedano zdefektowaną grę komputerową. W sklepie nie chcą uznać reklamacji. Szukamy razem instytucji, uczymy się pisać odwołanie, które by załatwiło reklamację itp.”

To fakt, że dzisiejsza szkoła właściwie nie przygotowuje do życia. Owszem, uczy, jak napisać literackie wypracowanie, jak rozwiązać mate-

matyczne zadanie, jak napisać skargę na nieuprzejmą urzędniczkę. Maćkowi sprzedano zdefektowaną grę komputerową. W sklepie nie chcą uznać reklamacji. Szukamy razem instytucji, uczymy się pisać odwołanie, które by załatwiło reklamację itp.”

matyczną łamigłówkę, ale nie przygotowuje młodego człowieka do załatwienia sprawy w urzędzie, dochodzenia swoich praw. Absolwent dzisiejszej szkoły ma co najmniej mgliste, albo i żadne, pojęcie o budżecie domowym, gminy, państwa, o przyczynach inflacji, warunkach uzyskania kredytu w banku, szukaniu pracy, zasadach prowadzenia działalności gospodarczej, o płaceniu podatków. Nie umie korzystać z przysługujących mu praw politycznych i społecznych. Tej wiedzy nie daje, niestety, tradycyjne uczenie w ramach przedmiotu wiedza o społeczeństwie.

Odpowiedzią na to zapotrzebowanie jest program Centrum Edukacji Obywatelskiej. Minister edukacji dopuścił go do nauczania w klasach VII i VIII szkoły podstawowej w wymiarze 2 godzin tygodniowo. Jego realizację ułatwia unikatowy materiał pomocniczy dla nauczycieli, zawierający np. scenariusze lekcji, czyli ponad 80 propozycji atrakcyjnych zajęć w

ciowych doświadczeń, dokonywali wyborów i uczyli się oceniać ich konsekwencje. Program „Kształcenia obywatelskiego”, proponując ciekawe tematy, wymaga od nas stosowania niekonwencjonalnych metod, takich jak: dyskusje i debaty, socjodramy, „burze mózgów”, gry i zabawy symulacyjne, studium przypadku, wywiady, analiza argumentów „za” i „przeciw”, nauka pisania petycji, skarg, innych dokumentów itp.”

„Można mówić wiele o tolerancji, prawach mniejszości, demokratycznych procedurach. Jeżeli jednak podejście nauczyciela do uczniów nie będzie tolerancyjne i demokratyczne - osiągnie bardzo mizerny efekt prowadzonych przez siebie zajęć - dodaje Alicja Pacewicz, kierownik szkolenia z Centrum Edukacji Obywatelskiej - „wyobrażenia o demokracji jakże łatwo wypaczyć...”

Uczniowie Violetty Olesiuk z Bialegostoku tak zareklamowali nowe lekcje, że nawet rodzice poprosili o podobne zajęcia dla siebie. - Wybraли temat „prawa dziecka” - mówi nauczycielka. - Bawili się w doradców ONZ, układających listę praw dziecka, w dzieci, których prawa zostały naruszone. Wiem, że teraz więcej ze swoimi pociechami rozmawiają...”

***

Gminy zainteresowane wprowadzeniem „Kształcenia obywatelskiego” powinny zwrócić się do Centrum Edukacji Obywatelskiej. Adres: 01-593 Warszawa, ul. Sierpecka 6 m 32, tel.(fax) 0-22/330409.

Teresa Kwaśniewska

SZKOLNI SHOWMANI?

KLASÓWKA Z PSA...

(KOSS) - przygotowało Centrum Edukacji Obywatelskiej w Społeczeństwie Demokratycznym we współpracy z uniwersytetem w Ohio (USA). Jest on już realizowany od września ubiegłego roku w 50 szkołach prowadzonych przez gminy. Zajęcia prowadzi 55 odpowiednio przygotowanych nauczycieli. W 213 klasach szkolnych ponad 5 tys. uczniów przechodzi nową „edukację obywatelską”.

„Nie umiałabym już prowadzić lekcji tradycyjnie - mówi nauczycielka z Gdańska, Teresa Kowalewska - żeby zainteresować uczniów, musimy być showmanami w pełnym tego słowa znaczeniu! Dziś uczniowie o podatkach albo o samorządzie lokalnym uczą się z gazet. Zajęcia o urzędzie gminy na „mojej” lekcji nie ograniczają się do wymienienia tabliczek na drzwiach, tytułów urzędników. Uczę ich, jak opłacać podatek

matyczną łamigłówkę, ale nie przygotowuje młodego człowieka do załatwienia sprawy w urzędzie, dochodzenia swoich praw. Absolwent dzisiejszej szkoły ma co najmniej mgliste, albo i żadne, pojęcie o budżecie domowym, gminy, państwa, o przyczynach inflacji, warunkach uzyskania kredytu w banku, szukaniu pracy, zasadach prowadzenia działalności gospodarczej, o płaceniu podatków. Nie umie korzystać z przysługujących mu praw politycznych i społecznych. Tej wiedzy nie daje, niestety, tradycyjne uczenie w ramach przedmiotu wiedza o społeczeństwie.

Odpowiedzią na to zapotrzebowanie jest program Centrum Edukacji Obywatelskiej. Minister edukacji dopuścił go do nauczania w klasach VII i VIII szkoły podstawowej w wymiarze 2 godzin tygodniowo. Jego realizację ułatwia unikatowy materiał pomocniczy dla nauczycieli, zawierający np. scenariusze lekcji, czyli ponad 80 propozycji atrakcyjnych zajęć w

matyczną łamigłówkę, ale nie przygotowuje młodego człowieka do załatwienia sprawy w urzędzie, dochodzenia swoich praw. Absolwent dzisiejszej szkoły ma co najmniej mgliste, albo i żadne, pojęcie o budżecie domowym, gminy, państwa, o przyczynach inflacji, warunkach uzyskania kredytu w banku, szukaniu pracy, zasadach prowadzenia działalności gospodarczej, o płaceniu podatków. Nie umie korzystać z przysługujących mu praw politycznych i społecznych. Tej wiedzy nie daje, niestety, tradycyjne uczenie w ramach przedmiotu wiedza o społeczeństwie.

Odpowiedzią na to zapotrzebowanie jest program Centrum Edukacji Obywatelskiej. Minister edukacji dopuścił go do nauczania w klasach VII i VIII szkoły podstawowej w wymiarze 2 godzin tygodniowo. Jego realizację ułatwia unikatowy materiał pomocniczy dla nauczycieli, zawierający np. scenariusze lekcji, czyli ponad 80 propozycji atrakcyjnych zajęć w

„Uczę zasad demokracji nie możemy jedynie wyklądać teoretycznej wiedzy - mówi Teresa Kowalewska. - Musimy tak prowadzić lekcje, aby uczniowie odwoływali się do swoich przekonań i emocji, korzystali z ży-

REDAGUJE
KOMENDA HUFCA ZHP
W SUWAŁKACH

HARCERZEM BYĆ!?

Kto to właściwie jest harcerz? Dla większości z nas kojarzy się z małym kajtkiem biegającym w krótkich spodenkach i kijem w ręku lub z grzeczną dziewczynką z warkoczami robiącą dobre uczynki. Jest to obraz nieprawdziwy. Prawdopodobnie jeśli czyta to harcerka lub harcerz, to robią się czerwoni ze złości i myślą: przecież nie tak wyglądają harcerze, i mają rację, bo być harcerzem to nie taka prosta sprawa, jak się wydaje na pierw-

mu najbardziej, i przez działanie doskonalili swój warsztat.

Ale najważniejsze jest wychowanie. Dużo mówi się o wychowaniu młodzieży, ale tak naprawdę ilu dorosłych traktuje ten problem poważnie? A harcerstwo nie od dziś

wychowuje i robi to dość dobrze, ba – nawet bardzo dobrze. Wychowuje przez działanie, a młody człowiek sam przekonuje się, co jest dobre, a co złe. Wychowawcy harcerscy starają się mu w tym pomóc i nie ingerują w jego świat. Robią to społecznie i kochają swoją służbę nie zawsze usłaną różami. Nie narzekają więc na to, że „ciężkie czasy”, że nie ma pieniędzy, że nic nie chce się robić. Oni po prostu robią swoje, pracują tak jak przed

szy rzut oka. Właściwie nie da się określić, kim jest harcerz, można tylko domyślać się i przypisywać mu pewne cechy. A dlaczego tak jest? Dlatego, że harcerze potrafią zrobić wszystko. Nie mówię tego ot tak sobie. Z całą pewnością mogę powiedzieć, że niełatwo być harcerzem. Harcerstwo jest szkołą życia, szkołą, która towarzyszy nam cały czas, jeśli tylko tego chcemy. Dzięki harcerstwu można nauczyć się rzeczy od bardzo prostych po skomplikowane. Dotyczy to zarówno małych dzieci, jak i ludzi dorosłych. Na początku do wykonania są rzeczy bardzo proste, tj. zachowanie na zbiórkach, w szkole, na podwórku, w domu. Jak obserwować życie przyrody, rozpoznawać drzewa, zwierzęta, jak radzić sobie w trudnych sytuacjach itp. Z czasem poznaje się coraz trudniejsze dziedziny życia. Gdyby to wszystko wymienić, lista byłaby bardzo długa. Oczywiście pojedynczy harcerz nie zajmuje się wszystkim, wybiera to, co odpowiada

kilkudziesięciu laty pierwsi wychowawcy harcerscy, a trwa to już ponad osiemdziesiąt lat i na pewno potrwa jeszcze długo. Na przekór wszystkiemu potrafią zorganizować najlepsze i najtańsze imprezy pod słońcem, na które przyjeżdża coraz więcej młodzieży niezrzeszonej. Tylko czy organizacje harcerskie mają pozostać same sobie?

Mówię to teraz do Ciebie, dorosły człowieku! Czy Ty kiedyś nie działałeś w harcerstwie? Jeśli tak, to zastanów się, czy nie warto do niego wrócić, a jeśli nie, to przynajmniej traktuj życzliwie wszystkich harcerzy, bo – być może – gdzieś na biwaku harcerskim jest twój syn lub córka. I my, dorośli, pamiętajmy, że to nie pieniądze rządzą światem, ale Miłość, Dobro i Braterstwo. Wszystko zależy tylko od tego, jak my to traktujemy. Jeśli nie możemy pomóc młodym, to przynajmniej im nie przeszkadzajmy.

Marek K.

I KTO TU RZĄDZI?

Z pozoru bardzo proste pytanie, na które można odpowiedzieć: rządzą dorośli, politycy, ludzie znający się na rzeczy, mający doświadczenie. Być może tak jest, ale czy tak powinno być? Czy dorośli mają prawo do podejmowania decyzji za młodzież i dzieci? Czy młodzież nie jest w stanie decydować za siebie? Dorośli powiedzą: oni są za młodzi, jak dorosną, będą sobie decydować, a teraz cisza, spokój, ja tu rządzę! Właśnie... jak dorosną, ale czy wtedy będą młodzieżą? Chyba nie... i wszystko zaczyna się od początku. To dorośli stworzyli prawo, narzucili zasady postępowania, zasypali paragrafami, a młodym kazali je przestrzegać. Czy są one jednak do końca potrzebne? Czy musimy być zaszufadkowani? Oczywiście, najlepiej rządzić, kiedy wszyscy robią to, co im się każe. Kiedy młodzi siedzą, słuchają i wykonują polecenia tych, którzy uważają się za mądrzejszych. Młodzi ludzie nie są wyłącznie nieodpowiedzialnymi gówniarzami. Są również ludźmi potrafiącymi samodzielnie decydować o swoim własnym życiu. Radzą sobie w sytuacjach życiowych równie dobrze jak dorośli, a w niektórych sytuacjach nawet o wiele lepiej. Czasami wystarczy im nie przeszkadzać, aby mądrze wykonywali to, co uważają za słuszne i potrzebne nie tylko dla nich. Niestety, jeśli dorośli widzą, że młodzież zaczyna podejmować samodzielne decyzje i robić coś na własną rękę, zaraz znajdują pretekst, aby stworzyć nad nią „opiekę”, która z czasem niepostrzeżenie

zaczyna kierować poczynaniami młodzieży. Czyżby dorośli czuli się zagrożeni, że młodzież odbierze im władzę?

Są młodzi ludzie, którzy doskonale radzą sobie samodzielnie i potrafią robić rzeczy, które dorosłym nawet się nie śniły i – co ważne – potrafią się przy tym bawić. Dorośli bardzo często w takich sytuacjach po prostu przeszkadzają. Jeżeli nie chce im się już robić coś naprawdę ciekawego, zaczynają wymyślać różne „papierki”, które podobno mają ułatwić młodym działanie. Cała ta biurokracja tylko przeszkadza i nie pozwala działać. No, ale taki urzędnik może tymi papierami pochwalić się wyżej, pokazać, ile to „u niego” dzieje się ciekawych rzeczy, słowem nie wspominając przy tym, kto tak naprawdę to zrobił. Ale młodym zbytnio nie zależy na pochwałach, nagrodach, dyplomach. Oni robią to dlatego, że lubią, chcą i kochają działać. Właśnie możliwość działania jest dla nich największą nagrodą. I tak naprawdę to po co być dorosłym? Nie chodzi mi przy tym o dorosłość wynikającą z metryki urodzenia, ale o to, jak siebie widzimy. Można mieć 60 lat i być młodym, i o to właśnie chodzi. Zaczynajcie robić coś dla innych, tak bezinteresownie, podzielcie się z bliźnimi swoim zaufaniem, miłością, a zobaczycie, że wasze życie nabierze nowego blasku i poczujecie się młodszy. A młodzieży, jeśli nie jesteście w stanie pomóc, to przynajmniej nie przeszkadzajcie.

Marek K.

DLACZEGO?

Czym jest dla nas harcerstwo? Organizacją, w której się zrzeszamy, czy też sposobem na życie? Każdy z nas na pewno pamięta swoje wejście do organizacji i swoje przyrzeczenie harcerskie. Na pewno pamiętamy o zmianach, jakie ZHP wywołało w naszym życiu. Na początku były to zmiany niezauważalne, jak np. styl ubierania się. Jednak z czasem zmieniamy też swoje poglądy na różne sprawy i coraz częściej, gdy zamierzamy coś zrobić, zastanawiamy się, czy jest to zgodne z prawem harcerskim. Gdy już dłużej jesteśmy harcerzami i dłużej przebywamy w drużynie harcerskiej, harcerstwo staje się dla nas życiem.

Zdobywamy stopnie, zwiększamy swój zasób wiedzy, uczymy się wspólnego życia i nawet – nie zdając sobie z tego sprawy – wychowujemy się wzajemnie. Stajemy się so-

bie bliżsi i coraz bardziej otwieramy się na innych ludzi i ich problemy. Wiemy, że łączy nas niewidzialna, trudna do zerwania więź, dzięki której łatwiej jest nam przetrwać trudne chwile.

A jak nas widzą ludzie, ludzie spoza organizacji? Jedni są naszymi sprzymierzeńcami i pomagają nam działać, inni – widząc harcerza w mundurze – omijają go z daleka, jakby był strachem na wróble a nie człowiekiem.

Jeszcze inni otwarcie krytykują i nieraz rzucają na nas obelgi. Dlaczego? Cóż, może po prostu nie podobają im się to, czego nie rozumieją. Dlatego prosimy o tolerancję i odrobinę zrozumienia dla naszej, może trochę innej, organizacji.

M.B.

ZIEMIA GINIE - NIE MA CZASU NA KOMPROMIS

O ekologii napisano już bardzo wiele. Ale co naprawdę znaczy to tak często dzisiaj używane słowo? Ekologia to nauka o całokształcie życia w jego naturalnych warunkach, o wszechstronnych zależnościach organizmu i środowiska.

Każdy organizm podejmuje różne działania, by przetrwać. Szczególną istotą wydaje się być tutaj jednak człowiek. Człowiek, którego aktywność związana jest, oprócz walki o przetrwanie, z ciągłym ulepszaniem warunków życia, rozwoju. Niestety, to bezustanne tworzenie dogodnień odbiło się negatywnie na innych istotach żyjących na ziemi, w wodzie i w powietrzu. W rezultacie doszło do absurdu. Człowiek zagraża sam sobie. Na szczęście jednak zauważono ten problem i przechodzimy do ekologicznego działania. My, harcerze, również musimy przyznać, że mieliśmy swój udział w degradacji środowiska i teraz jest już najwyższy czas i niemal ostatni gwizdek, by zmienić swoje postępowanie.

Natura jest dla nas, harcerzy, w pewnych okolicznościach podstawowym terenem aktywności. Jest naszym domem, szkołą, azylem. Czego więc nie powinniśmy robić, znajdując się na biwaku, rajdzie czy obozie? Z pewnością powinniśmy zrezygnować z budowy szałasów, zwłaszcza jeśli mamy przy tym wycinać żywe drzewa czy gałęzie bądź okładać szkielet szałasów mchem. Jeśli już zdecydowaliśmy się na takie ćwiczenie, to musimy to zrobić w sposób najmniej szkodliwy. Wykorzystujmy więc to, co naturze jest już niepotrzebne, zbędne. Podobnie z wyborem miejsca na ognisko, terenu na biwak czy obóz – musi to być miejsce, w którym wyrządzimy najmniej szkody. Pamiętać należy także o tym, by nie zostawić po sobie śladów pobytu. Hasło „wracamy” powinno zostać wypowiedziane dopiero po generalnym sprząnięciu. Jest to nie-

zmiernie ważne, gdyż na przykład wyrzucona bateria od zegarka potrafi skazić na kilka lat metr kwadratowy ziemi.

W części drużyn w trakcie rozmów o tym, co

można zrobić dla środowiska, słyszy się: „Przecież my tak niewiele możemy”. Faktem jest, że na pewno nie stać nas na budowę oczyszczalni, filtrów na kominy czy zamykanie szkodliwych zakładów. To nie oznacza jednak, że nie możemy nic zrobić. Wolno nam przecież wypowiedzieć swoje zdanie i protestować przeciw trucieliom. Ponownie wraca tutaj sprawa czystości oraz sprząnięcia i to jest właśnie przeogromne

pole do popisu. Wielkie połacie naszego kraju to śmietnisko i wcale nie trzeba szukać zbyt daleko, by się o tym przekonać. Brałem kiedyś udział ze swoją drużyną w akcji oczyszczania Suwalszczyzny. Brakuje mi słów na to, co wtedy ujrzałem. Dzikie wysypiska dosłownie co 100–200 metrów, w środku lasu – wielki śmietnik: pieluchy, papiery, wszelkie odpady. W takich chwilach po prostu słychać, jak Ziemia płacze.

My, sprząając, możemy choć w niewielkim stopniu pomóc naszej Matce Ziemi. W tym momencie ktoś mógłby zapytać, gdzie szukać śmietników, co sprzątać. My z drużyną co tydzień lub co dwa sprzątamy po prostu teren byłej jednostki wojskowej przy ulicy Pułaskiego. Nasze możliwości fizyczne i czasowe są ograniczone, więc sprzątamy tam, gdzie brud jest najbardziej widoczny, a więc w miejscu, gdzie odbywa się bazar. I choć efekty są widoczne zaledwie przez kilka godzin po sprząnięciu, to też ma sens.

Wiosną, gdy śnieg stopnieje, oprócz piękna budzącej się przyrody zobaczymy niestety również śmieci, które tak bardzo zakłócają poczucie estetyki. Wtedy właśnie możemy wyruszyć na spotkanie z przyrodą i ciesząc się z obcowania z nią jednocześnie możemy trochę ją oczyścić. Nasze rzeki, strumyki, potoki są jednym wielkim śmietniskiem i właśnie od nich moglibyśmy zacząć. Wszak kiedyś były one dla człowieka drogami życia. Pamiętajmy, że rzeki są dla Ziemi tym samym, czym żyły dla naszego organizmu. A więc do dzieła! Życzę powodzenia i tym dużym, i tym małym, którzy podejmą wyzwanie i postanowią przyczynić się choć w małym stopniu do tego, by nasza planeta trochę odetchnęła.

A.S.

KOGEL-MOGEL ★ KOGEL-MOGEL ★ KOGEL-MOGEL ★ KOGEL-MOGEL

Chirurgiczne noże w... pieczywie

Tysiące mieszkańców Manchesteru, zaalarmowanych przez lokalną telewizję, przeszukiwało swoje spiżarnie i szafki kuchenne. Okazało się bowiem, że po miejscowych sklepach i supermarketach grasował szaleniec, który poukrywał w miękkich artykułach spożywczych, głównie w owocach i pieczywie, skalpele chirurgiczne. Personel sklepów odnalazł kilkadziesiąt „nadzwyczajnych” produktów spożywczych, ale istniała obawa, że opętany młodzieniec mógł ich ukryć więcej. Mieszkańcy wynaleźli w zakupionych produktach jeszcze ok. 30 skalpeli i na szczęście nikomu nic się nie stało.

Grunt to obowiązkowość

Na granicznym przejściu między Niemcami i Austrią w Kiefersfelden policja zatrzymała kierowcę 40-tonowej ciężarówki, który uciekał patrolowi przez ponad 100 kilometrów z prędkością 130 km/godz. Po zatrzymaniu kierowca

Włoch tłumaczył, że nie zatrzymywał się na wezwania patrolu, gdyż nie chciał dopuścić do zepsucia się ładunku - świeżych ryb i skorupiaków. Po pokonaniu ponad 600 km z południa Włoch, podczas postoju na parkingu zdrzemnął się i obudził dopiero po pięciu godzinach. W kontrakcie firma wysyłająca towar zagroziła, że za każdą godzinę spóźnienia kierowca będzie musiał zapłacić równowartość pięciu miesięcznych pensji. Pędząc po autostradzie, a następnie paraliżując ruch, gdyż policja zamknęła obydwie pasy ruchu, „zarobił” grzywnę w wysokości 12-krotnej pensji.

Cesarska dziupla otwarta dla gości

Po trwającym dziesięć lat remoncie oddano w końcu do użytku ulubiony wiedeński hotel cesarza Franciszka Józefa „Imperial”. W jego pokojach Franz Josef rozkoszował się towarzystwem pięknych i młodziutkich dziewcząt. Na czas pobytu cesarza hotel zamykano, a z okolicznych domów publicznych sprowadzano najlepszy to-

war, gdyż, jak wiadomo, cesarz należał do osób trudnych do zaspokojenia. Odrestaurowano wszystkie apartamenty, w których cesarz Austro-Węgier oddawał się rozkoszom ciała, na co wydano 40 milionów dolarów. Na razie hotel służy tylko najbogatszym -doba kosztuje ok. 2500 USD. O dodatkowych atrakcjach wszystkie źródła milczą.

Bez wody przez pustynię

Grupie niemieckich podróżników jako pierwszej na świecie udało się przebyć całą pustynię Gobi zaledwie w trzy tygodnie bez dostarczania po drodze wody i dodatkowego pokarmu. Piętnastu zaprawionych w bojach wędrowców nosiło na plecach po ponad 80 kg, a mimo to po powrocie nikt nie czuł się zmęczony. Ekspedycja trwałaby krócej, ale dwukrotnie grupa była rozdzielana przez szalejące burze piaskowe. Jednego z wędrowców wydobyto spod piasku dosłownie tuż przed uduszeniem. Następnym celem niemieckich podróżników jest Sahara.

DROGI DO EUROPY

dokończenie ze str. 1

to ani Polaków po litewskiej stronie, ani Litwinów po polskiej.

Suchy w treści komunikat policyjny informował, że „dnia 25

Szpitala Zespołonego w Suwałkach”. Wypadek, choć bardzo poważny w skutkach, jak wypadek. Ot, jeden z około 100 zdarzających się dziennie w Polsce wypadków

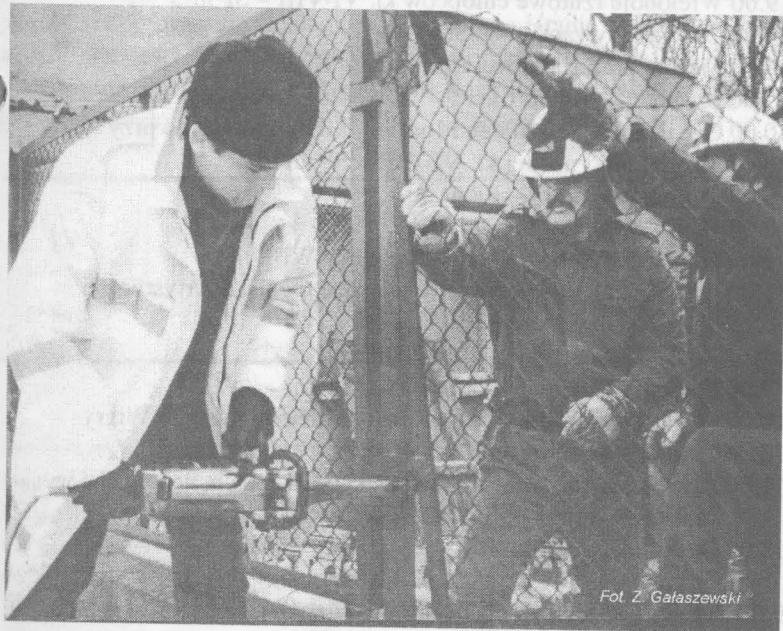

stycznia 1995 r. około godz. 8.30 w Suwałkach na ulicy Wojska Polskiego kierujący samochodem Ford-transit obywatel Litwy Romualdas K., lat 34, zamieszkały w Kłajpedzie, nie zachował należytej ostrożności przy wykonywaniu manewru wyprzedzania i doprowadził do czołowego zderzenia kierowanego przez niego pojazdu z samochodem ciężarowym Star z przyczepą, przewożącym ładunek

drogowych.

Co naprawdę było jednak przyczyną zdarzenia i czy można było go uniknąć?

Romualdas ma 34 lata, żonę i dwójkę małych dzieci. Jego córka ma pięć lat, a synek niespełna dwa i pół roczku. Wspólnie z rodziną i przyjaciółmi prowadzi firmę handlową. Polskę odwiedza nie po raz pierwszy. W niedzielę, 29 stycznia, około godziny 14.00 na

Fot. Z. Galaszewski

butli z gazem propan-butan. W wyniku zderzenia kierujący samochodem Ford-transit doznał ciężkich obrażeń głowy, kończyn oraz narządów wewnętrznych i umieszczony został na oddziale intensywnej terapii Wojewódzkiego

korytarzu Wojewódzkiego Szpitala Zespołonego przed drzwiami z napisem „Oddział Intensywnej Terapii” rozmawiam z dwójką młodych ludzi. Z wyglądu mają po 30 lat. To rodzina Romualdasa. Ona dosyć płynnie mówi po polsku.

Pytali lekarza dyżurnego oddziału o stan zdrowia szwagra i brata. Błyszczą od łez oczy młodego człowieka. „Dlaczego tak się stało? Przecież nie pije, nie pali, jeździ bardzo dobrze. Nie pierwszy raz jest w Polsce. Do Białegostoku jechał po towar” – tłumaczy łamanym polsko-ruskim językiem. „On był komiwojazerem. Już coraz lepiej im się wiodło” – dodaje ona. Szybko odchodzą, bo tam przed budynkiem w samochodach czekają na informacje inni członkowie rodziny.

W chwili, gdy piszę te słowa, stan zdrowia Romualdasa się nie zmienia. Jest bardzo ciężki, a nawet krytyczny. To najtragiczniejszą część zdarzenia. Nie jestem fa-

wiedzą lepiej. Nie chcę nawet dopuszczać do siebie myśli, co by było gdyby...

Geografia zdarzeń na ulicach Suwałk zdaje się wyraźnie wskazywać, gdzie jest niebezpiecznie. Większość wypadków i kolizji drogowych dzieje się na ciągu północ-południe, czyli na ulicach Wojska Polskiego, Kościuszki i Pułaskiego. Tam najczęściej policji „jak na lekarstwo”. Cóż ma jednak zrobić kierownik suwalskiej „drogówki”, gdy musi obsłużyć narzucone „z góry” trasy stałego nadzoru, z których zjechać nie można pod żadnym pozorem. Policjantów też się nie „rozmnoży”, a słychać już przebąkiwania o nowych redukcjach etatów (poza dymisjami) i to na

Fot. Z. Galaszewski

chowcem od przewozu ładunków niebezpiecznych, ale rozbita skrzynia ładunkowa stara, rozrzucone po jezdni i trawniku butle gazowe, wyłamany przyczepą płot ogrodzenia kilka metrów od jezdni budzą groźbę. Jeszcze do tej chwili zdaje mi się, że czuję zapach gazu z miejsca wypadku. Strażacy tłumaczyli to zapachem rozlanej benzyny. Oni

pewno nie tych biurowych.

Do dzisiaj nie wiem, czy nasze drogi przygraniczne wszelkiej klasy zimowego utrzymania wraz z ich opiekunami „kroczą do Europy”. A może odchodzą w przeciwną stronę, dziurawą drogą, tak pięknie opisaną przez Janusza Atlasa w ostatnim „Motorze”.

(JWC)

Zdjęcie: Jakub Sidor

WYPOCZYNEK ZIMOWY

2 - 9.02.1995 r.

10.00 Codzienne projekcje filmów, koncerty, zajęcia taneczne, plastyczne
- Miejskie Ognisko Artystyczne

2.02.1995 r.

9.00 Turniej piłki koszykowej chłopców - SP nr 5
9.00 Turniej piłki siatkowej dziewcząt - SP nr 6
9.00 Tenis stołowy dziewcząt - SP nr 6
9.00 Dyskoteka - SP nr 6
9.00 Turniej drużyn piłki nożnej chłopców rocznik 1983-84 - OSiR
10.00 Zawody pływackie - SP nr 10
10.00 Otwarty turniej piłki siatkowej - Zespół Szkół nr 1
10.00 Otwarty turniej piłki siatkowej trój. dziewcząt - ZSE
10.00 Turniej piłki nożnej stołowej - Międzyszkolny Ośrodek Sportowy
10.00 Minilista przebojów - MDK
10.00 Warsztaty teatralne - MDK
11.00 Poranek filmowy - Oddz. Dziecięcy WBP (ul. Kościuszki 62)
11.00 Głośne czytanie bajek I. Krasickiego - konkurs na najładniejszą ilustrację - Filia nr 2 WBP (ul. Młynarskiego)
17.00 Minilista przebojów - MDK

3.02.1995 r.

9.00 Turniej piłki nożnej chłopców kl. V-VI - SP nr 5
9.00 Turniej piłki koszykowej chłopców - SP nr 6
9.00 Przegląd młodych talentów - SP nr 6
9.00 Koło fortuny - SP nr 6
9.00 Turniej drużyn piłki nożnej chłopców rocznik 1983-84 - OSiR
9.00 Otwarty halowy turniej w skoku wzwyż dla dzieci i młodzieży z całego miasta - ZST
9.30 Badminton dla wszystkich kl. III-IV - SP nr 10
10.00 Turniej warcabowy i szachowy - MOS
10.00 Bal przebierańców z konkursami - SP nr 7
10.00 Bal przebierańców dla dzieci młodszych - MDK
11.00 Konkurs rysunkowy „Chrońmy Ziemię” - Filia nr 2 WBP ul. Młynarskiego
12.00 Piłka nożna dziewcząt - SP nr 7
18.00 Wieczór kolęd - MDK

4.02.1995 r.

9.00 Otwarty halowy turniej w skoku wzwyż dziewcząt - ZST
9.00 Turniej drużyn piłki nożnej chłopców rocznik 1983-84 - OSiR
10.00 Zawody w narciarstwie klasycznym w Jasionowie
10.00 Zawody makroregionalne w badmintonie o Grand Prix - Suwałki (zakończenie 5.02) - SP nr 10
10.00 Otwarty bieg narciarski wokół zalewu Arkadia - MOS
11.00 Konkursy literacko-plastyczne - Filia nr 2 WBP i Filia nr 1 WBP
11.00 Poranek filmowy - Oddz. Dziecięcy WBP
18.00 Dyskoteka dla młodzieży - MDK

5.02.1995 r.

9.00 Turniej piłki nożnej chłopców rocznik 1983-84 - OSiR
9.00 Kulig nad zalewem Arkadia
9.00 Turniej badmintona - Grand Prix - SP nr 10

6.02.1995 r.

9.00 Turniej drużyn piłki nożnej chłopców rocznik 1983-84 - SP nr 1
9.00 Turniej piłki koszykowej dziewcząt kl. VII-VIII - SP nr 5
9.00 Piłka koszykowa dziewcząt - SP nr 6
9.00 Wycieczka do Krzywego - gry i zabawy na śniegu - SP nr 6
9.00 Otwarty turniej szachowy - MDK
9.45 Otwarty turniej piłki nożnej (do 7.02) - ZST
10.00 Turniej piłki nożnej dziewcząt kl. VI-VIII - SP nr 10
10.00 Turniej „4 piłek” kl. IV, V - SP nr 10
10.00 Turniej szachowy kl. IV-VIII - SP nr 5
10.00 Ślizgi na bojerach i minibojerach - MOS
11.00 Giełda zabawek, książek i rzeczy niepotrzebnych - MDK
16.45 Mała Akademia Filmowa - MDK

7.02.1995 r.

9.00 Turniej drużyn piłki nożnej chłopców rocznik 1983-84 - SP nr 1
9.00 „Dwa ognie” dziewcząt kl. V - SP nr 5

9.00 Gry i zabawy ruchowe „cztery piłki”, tor przeszkód dziewcząt kl. VII - SP nr 4

9.00 Turniej hokeja na lodzie - SP nr 6

9.00 Turniej halowy piłki nożnej - SP nr 6

9.00 Turniej szachowy - MDK

9.15 Otwarty halowy turniej piłki nożnej - ZST

10.00 Gry i zabawy na śniegu, ognisko - MOS, baza w Starym Folwarku

10.00 Turniej piłki ręcznej kl. VII-VIII - SP nr 10

10.00 Gry i zabawy kl. I-IV - SP nr 4

10.00 Turniej minipiłki siatkowej kl. IV-V - SP nr 10

11.00 Gry planszowe z nagrodami - Oddz. Dziec. WBP

11.00 Wystawa kotów i innych zwierząt dom. - MDK

8.02.1995 r.

9.00 Turniej drużyn piłki nożnej chłopców rocznik 1983-84 - SP nr 1

9.00 Turniej piłki nożnej chłopców kl. VII-VIII - SP nr 5

9.00 Gry i zabawy uczniów kl. II-III - SP nr 6

9.00 Turniej szachowy - MDK

10.00 Mistrzostwa MOS w pływaniu - Pływalnia OSiR

10.00 Turniej piłki koszykowej chłopców - SP nr 10

10.00 Warsztaty teatralne - MDK

10.00 Gry i zabawy ruchowe klas I-IV - SP nr 4

11.00 Poranek filmowy - Oddz. Dziecięcy WBP

11.00 Konkurs plastyczny - MDK

16.15 Mała Akademia Filmowa - MDK

9.02.1995 r.

9.00 Turniej drużyn piłki nożnej chłopców rocznik 1983-84 - SP nr 1

9.00 Turniej piłki nożnej chłopców kl. V - SP nr 5

9.00 Turniej piłki siatkowej chłopców - SP nr 6

9.00 Dyskoteka - SP nr 6

9.00 Turniej szachowy - zakończenie i rozdanie nagród - MDK

9.00 Kulig - MDK

9.30 Badminton kl. III-IV - SP nr 10

10.00 Zawody pływackie - SP nr 10

10.00 Turniej tenisa stołowego - SP nr 10

11.00 Ślizganie się na bojerach i minibojerach - MOS, zalew

11.00 „Zabytki mojego miasta” - konkurs błyskawiczny - Oddział Dziecięcy WBP

11.00 Sporządzanie kolorowych witraży - Filia nr 2 WBP

17.00 Koncert zespołów rockowych - MDK

10.02.1995 r.

9.00 Wieloboje rzutowe chłopców kl. VI-VIII - SP nr 5

9.00 Zawody pływackie - OSiR

9.00 Turniej piłki siatkowej dziewcząt - SP nr 6

9.00 Dyskoteka - SP nr 6

10.00 Gry i zabawy na śniegu i lodzie - MOS, lodowisko przy OSiR

10.00 Turniej piłki nożnej kl. VI-VIII - SP nr 10

10.00 Turniej szachowy - SP nr 10

10.00 Warsztaty teatralne - MDK

11.00 Poranek filmowy - Oddz. Dziecięcy WBP

11.00 Finał zajęć artystycznych - Miejskie Ognisko Artystyczne

16.15 Mała Akademia Filmowa - MDK

11.02.1995 r.

9.00 Finał piłki nożnej chłopców - SP nr 1

10.00 Otwarte Mistrzostwa Bojerowe - MOS, na jeziorze Wigry

10.00 Turniej szachowy - SP nr 10

11.00 „Ludzie, którzy zmienili świat, czyli o naukach, uczonych i wynalazkach” - quiz - Filia nr 1 WBP

18.00 Dyskoteka dla młodzieży - MDK

12.02.1995 r.

9.00 Turniej badmintona dla uczniów, rodziców i sponsorów - SP nr 10

***

2.02 - 11.02.1995 r.

W Parku im. Konstytucji 3 Maja - lodowisko w godz. 12.00-18.00.

***

Ponadto Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka organizuje w czasie ferii w dniach od 30 stycznia do 2 lutego 1995 r. w godz. 9.00 - 14.00 „Dni otwarte” dla uczniów klas maturalnych.

DO TRZECH RAZY SZTUKA?

Uśmiechnąć się można, porównując naszą obecną denominację złotego z podobnymi operacjami, które miały miejsce w Polsce przed 71 i 46 laty. A żyje dziś w kraju ok. 800 tysięcy ludzi, którzy mogą jeszcze pamiętać tę pierwszą, polonizację nazywaną „reformą Grab-sockiego”, i prawie 6 milionów pa- lat, najpierw rząd wydrenował so- lidnie rynek z gotówki, rozpisując tzw. „pożyczkę złotych” (opartą na partycie franka szwajcarskiego). Potem, już w przededniu denomi- nacji, przeprowadzono waloryzacje podatków - również w oparciu o względnie stabilny kurs franka szwajcarskiego (a więc obciążenia podatkowe w markach polskich wzrosły) oraz obciążono przedsi- biorców i ludność wysokim jedno- ratowym podatkiem majątkowym, płatnym w dwu ratach z później- szym ostatecznym rozliczeniem. Równocześnie zahamowano lawi- raczej mieszane uczucia. Dziś zło- ty pozostaje ten sam, bank emisyj- ny również. Tamtej operacji towa- rzyrzy zaczęły się właśnie kryzys gospodarczy (trwał 2 lata, by po 4-letnim okresie prosperity stała się dolary. Dokonano także cież- w wydatkach budżetowych (ofiarą padły dwie instytucje: PKP i woj- Minister skarbu ogłosił równo- budżet państwa przestaje pożycz- w szalata hiperinflacja i wymiana pieniądzy odbywała się według re- (marki) na fatamie ogromnego de- ficytu; pieniądże te Polska Krajo- wa Kasa Pożyczkowa zamawiała

(z drugiej strony, sama denomina- polskich. Dziś jest „tylko” inflacja łaci: 1 złoty za 1,8 miliona marek w budżet państwa przestaje pożycz- w szalata hiperinflacja i wymiana pieniądzy odbywała się według re- (marki) na fatamie ogromnego de- ficytu; pieniądże te Polska Krajo- wa Kasa Pożyczkowa zamawiała

dokończenie na str. 12

SUWALSKA GIEŁDA SAMOCHODOWA

(NOTOWANIA Z 28 STYCZNIA) SAMOCHODY PRODUKCJI KRAJOWEJ

(ceny w tysiącach nowych złotych)

polonez	Fiat 125p	Fiat 126p	1981
-	1,35	1,48	1,48
2,85	2,55	1,48	1,82
3,70	2,58	1,65	1,83
3,95	2,90	2,22	1,84
4,25	2,80	2,55	1,85
5,30	3,25	2,90	1,86
5,50	-	2,95	1,87
5,85	-	3,80	1,88
6,50	-	4,70	1,89
7,90	-	5,00	1,90
9,50	-	5,20	1,91
10,70	-	5,70	1,92
13,00	-	5,95	1,93
14,20	-	-	1,94

SAMOCHODY PRODUKCJI ZAGRANICZNEJ (ciężarówki)

wolkswagen polo-CL H poj. 1,4 D H r. prod. 1994 H 24,5 tys. zł (przez trzy tygodnie najdroższy samochód na giełdzie) fiat 126p H r. prod. 1977 H 650 zł (najtańszy samochód na giełdzie) nissan-lauriel SGL diesel H poj. 2,8 H 16,2 tys. zł H r. prod. 1988 toyota carina II DXGL H poj. 2,5 H r. prod. 1988 H 12 tys. zł wolkswagen-jetta C - diesel H poj. 1,6 H r. prod. 1985 H 11,6 tys. zł wolkswagen-golf diesel H poj. 1,6 H r. prod. 1980 H 5,5 tys. zł skoda - 105 L H poj. 1,3 H r. prod. 1980 H 1,65 tys. zł

***
Ogółem do sprzedaży wystawiono 81 pojazdów.
***
Parking strzeżony przy giełdzie kosztuje złotówkę.

DZURY APTEK

W tym tygodniu do 5 bm. dzysuruję całą dozę apteka przy ul. Konop- nickiej 3 (tel. 66-50-91), a od 6 bm. apteka przy ul. Kosciuszki 78 (tel. 66-49-24).

GDZIE, ZA ILE?

CENY NIEKTÓRYCH TOWARÓW W WYBRANYCH SKLEPACH SPOŻYWCZYCH

Tygodnik Suwalski 11

Zebrał: Jakub Stajpór

"Delikatesy" (Waryńskiego)	"Alles" (Chłodna)	Sklep spoż. na bazarze	"Kubus" (Konopnickiej)	"Jedynka" (Sejnehaska)	"Eden" (Noniewicza)	"19" (stodoła) (Noniewicza)	Sklep spoż. na ul. Suzina	Jafa	Cukier	Olej słonecznikowy	Oceł 10%	Mąka tortowa	Kiełbasa parówkowa	Kiełbasa jafowcowa	Smalec (koszka)	Masło smietankowe	Margaryna Kasia	Napój gazowany (1,5l)
0,27	-	-	*0,30	0,28	-	0,27	0,27	0,27	1,50	1,44	1,20	1,20	1,20	1,20	1,25	1,25	1,25	1,25
1,50	1,45	1,45	*1,65	1,60	-	1,50	*1,65	1,50	3,70	-	1,10	1,10	9,48	9,04	1,60	1,60	1,25	1,25
*4	3,40	3,40	-	3,93	-	3,70	*4	3,70	1,10	1,10	1,10	4,28	4,28	0,75	1,34	1,34	1,25	1,25
*1,13	0,75	0,80	0,95	0,70	0,95	0,94	-	0,95	1,08	1,08	1,08	5,20	5,20	0,69	1,50	1,50	1,25	1,25
*1,12	0,92	0,90	1,05	1,08	0,94	1,10	1,10	0,94	8,50	8,50	8,50	8,40	8,40	0,75	1,55	1,55	1,25	1,25
*9,57	8,20	-	8,65	*0,80	0,69	0,75	0,75	0,69	1,11	1,11	1,11	1,11	1,11	0,95	1,05	1,05	1,25	1,25
4,78	0,66	-	-	*0,80	0,69	0,75	0,75	0,69	1,50	1,50	1,50	1,50	1,50	0,95	1,05	1,05	1,25	1,25
*1,12	0,92	0,90	1,05	1,08	0,94	1,10	1,10	0,94	8,50	8,50	8,50	8,40	8,40	0,75	1,50	1,50	1,25	1,25
*1,13	0,75	0,80	0,95	0,70	0,95	0,94	-	0,95	1,08	1,08	1,08	5,20	5,20	0,69	1,50	1,50	1,25	1,25
*1,12	0,92	0,90	1,05	1,08	0,94	1,10	1,10	0,94	8,50	8,50	8,50	8,40	8,40	0,75	1,50	1,50	1,25	1,25
*9,57	8,20	-	8,65	*0,80	0,69	0,75	0,75	0,69	1,11	1,11	1,11	1,11	1,11	0,95	1,05	1,05	1,25	1,25
4,78	0,66	-	-	*0,80	0,69	0,75	0,75	0,69	1,50	1,50	1,50	1,50	1,50	0,95	1,05	1,05	1,25	1,25
*1,12	0,92	0,90	1,05	1,08	0,94	1,10	1,10	0,94	8,50	8,50	8,50	8,40	8,40	0,75	1,50	1,50	1,25	1,25
*1,13	0,75	0,80	0,95	0,70	0,95	0,94	-	0,95	1,08	1,08	1,08	5,20	5,20	0,69	1,50	1,50	1,25	1,25
*1,12	0,92	0,90	1,05	1,08	0,94	1,10	1,10	0,94	8,50	8,50	8,50	8,40	8,40	0,75	1,50	1,50	1,25	1,25
*9,57	8,20	-	8,65	*0,80	0,69	0,75	0,75	0,69	1,11	1,11	1,11	1,11	1,11	0,95	1,05	1,05	1,25	1,25
4,78	0,66	-	-	*0,80	0,69	0,75	0,75	0,69	1,50	1,50	1,50	1,50	1,50	0,95	1,05	1,05	1,25	1,25
*1,12	0,92	0,90	1,05	1,08	0,94	1,10	1,10	0,94	8,50	8,50	8,50	8,40	8,40	0,75	1,50	1,50	1,25	1,25
*9,57	8,20	-	8,65	*0,80	0,69	0,75	0,75	0,69	1,11	1,11	1,11	1,11	1,11	0,95	1,05	1,05	1,25	1,25
4,78	0,66	-	-	*0,80	0,69	0,75	0,75	0,69	1,50	1,50	1,50	1,50	1,50	0,95	1,05	1,05	1,25	1,25
*1,12	0,92	0,90	1,05	1,08	0,94	1,10	1,10	0,94	8,50	8,50	8,50	8,40	8,40	0,75	1,50	1,50	1,25	1,25
*1,13	0,75	0,80	0,95	0,70	0,95	0,94	-	0,95	1,08	1,08	1,08	5,20	5,20	0,69	1,50	1,50	1,25	1,25
*1,12	0,92	0,90	1,05	1,08	0,94	1,10	1,10	0,94	8,50	8,50	8,50	8,40	8,40	0,75	1,50	1,50	1,25	1,25
*9,57	8,20	-	8,65	*0,80	0,69	0,75	0,75	0,69	1,11	1,11	1,11	1,11	1,11	0,95	1,05	1,05	1,25	1,25
4,78	0,66	-	-	*0,80	0,69	0,75	0,75	0,69	1,50	1,50	1,50	1,50	1,50	0,95	1,05	1,05	1,25	1,25
*1,12	0,92	0,90	1,05	1,08	0,94	1,10	1,10	0,94	8,50	8,50	8,50	8,40	8,40	0,75	1,50	1,50	1,25	1,25
*9,57	8,20	-	8,65	*0,80	0,69	0,75	0,75	0,69	1,11	1,11	1,11	1,11	1,11	0,95	1,05	1,05	1,25	1,25
4,78	0,66	-	-	*0,80	0,69	0,75	0,75	0,69	1,50	1,50	1,50	1,50	1,50	0,95	1,05	1,05	1,25	1,25
*1,12	0,92	0,90	1,05	1,08	0,94	1,10	1,10	0,94	8,50	8,50	8,50	8,40	8,40	0,75	1,50	1,50	1,25	1,25
*1,13	0,75	0,80	0,95	0,70	0,95	0,94	-	0,95	1,08	1,08	1,08	5,20	5,20	0,69	1,50	1,50	1,25	1,25
*1,12	0,92	0,90	1,05	1,08	0,94	1,10	1,10	0,94	8,50	8,50	8,50	8,40	8,40	0,75	1,50	1,50	1,25	1,25
*9,57	8,20	-	8,65	*0,80	0,69	0,75	0,75	0,69	1,11	1,11	1,11	1,11	1,11	0,95	1,05	1,05	1,25	1,25
4,78	0,66	-	-	*0,80	0,69	0,75	0,75	0,69	1,50	1,50	1,50	1,50	1,50	0,95	1,05	1,05	1,25	1,25
*1,12	0,92	0,90	1,05	1,08	0,94	1,10	1,10	0,94	8,50	8,50	8,50	8,40	8,40	0,75	1,50	1,50	1,25	1,25
*1,13	0,75	0,80	0,95	0,70	0,95	0,94	-	0,95	1,08	1,08	1,08	5,20	5,20	0,69	1,50	1,50	1,25	1,25
*1,12	0,92	0,90	1,05	1,08	0,94	1,10	1,10	0,94	8,50	8,50	8,50	8,40	8,40	0,75	1,50	1,50	1,25	1,25
*9,57	8,20	-	8,65	*0,80	0,69	0,75	0,75	0,69	1,11	1,11	1,11	1,11	1,11	0,95	1,05	1,05	1,25	1,25
4,78	0,66	-	-	*0,80	0,69	0,75	0,75	0,69	1,50	1,50	1,50	1,50	1,50	0,95	1,05	1,05	1,25	1,25
*1,12	0,92	0,90	1,05	1,08	0,94	1,10	1,10	0,94	8,50	8,50	8,50	8,40	8,40	0,75	1,50	1,50	1,25	1,25
*1,13	0,75	0,80	0,95	0,70	0,95	0,94	-	0,95	1,08	1,08	1,08	5,20	5,20	0,69	1,50	1,50	1,25	1,25
*1,12	0,92	0,90	1,05	1,08	0,94	1,10	1,10	0,94	8,50	8,50	8,50	8,40	8,40	0,75	1,50	1,50	1,25	1,25
*9,57	8,20	-	8,65	*0,80	0,69	0,75	0,75	0,69	1,11	1,11	1,11	1,11	1,11	0,95	1,05	1,05	1,25	1,25
4,78	0,66	-	-	*0,80	0,69	0,75	0,75	0,69	1,50	1,50	1,50	1,50	1,50	0,95	1,05	1,05	1,25	1,25
*1,12	0,92	0,90	1,05	1,08	0,94	1,10	1,10	0,94	8,50	8,50	8,50	8,40	8,40	0,75	1,50	1,50	1,25	1,25
*1,13	0,75	0,80	0,95	0,70	0,95	0,94	-	0,95	1,08	1,08	1,08	5,20	5,20	0,69	1,50	1,50	1,25	1,25
*1,12	0,92	0,90	1,05	1,08	0,94	1,10	1,10	0,94	8,50	8,50	8,50	8,40	8,40	0,75	1,50	1,50	1,25	1,25
*9,57	8,20	-	8,65	*0,80	0,69	0,75	0,75	0,69	1,11	1,11	1,11	1,11	1,11	0,95	1,05	1,05	1,25	1,25
4,78	0,66	-	-	*0,80	0,69	0,75	0,75	0,69	1,50	1,50	1,50	1,50	1,50	0,95	1,05	1,05	1,25	1,25
*1,12	0,92	0,90	1,05	1,08	0,94	1,10	1,10	0,94	8,50	8,50	8,50	8,40	8,40	0,75	1,50	1,50	1,25	1,25
*1,13	0,75	0,80	0,95	0,70	0,95	0,94	-	0,95	1,08	1,08	1,08	5,20	5,20	0,69	1,50	1,50	1,25	1,25
*1,12	0,92	0,90	1,05	1														

DO TRZECH RAZY SZTUKA?

dokończenie ze str. 11

po prostu w wytwórni papierów wartościowych, w której coraz szybciej zaczęły się kręcić maszyny drukarskie (w ciągu zaledwie kilku miesięcy poprzedzających reformę Grabskiego ilość pieniądza w obiegu zwiększyła się z 3,6 biliona do 125,4 bln marek polskich).

Dzisiaj pożyczki, jakie rząd zaciąga u obywateli i przedsiębiorców, emitując obligacje skarbu państwa, mają zdecydowanie mniejsze niż wtedy znaczenie. Waloryzacja podatków jest tylko mechaniczna, równa stopniowi denominacji choć z drugiej strony trudno nie zauważyć podniesienia progów i zaostżenia progresji w podatku dochodowym, co wprawdzie oficjalnie nie wiąże się z denominacją, ale faktycznie ją wspiera, choć w nieporównanie mniejszej niż wtedy skali. Natomiast o podatku majątkowym dotychczas nie ma w ogóle mowy.

Rządowe interwencje na giełdzie są w zasadzie niepotrzebne, wobec stosunkowo niedużego, ściśle kontrolowanego, a co ważniejsze - niższego od stopy inflacji - tempa deprecjacji złotego wobec dolara i innych walut zagranicznych. A interwencja taka, w razie potrzeby, byłaby dziś nieporównanie bardziej skuteczna niż przy tamtej denominacji: zamiast 2 milionów posiadanych wówczas dolarów (plus trochę złota), państwowe rezerwy walut obcych sięgają dziś 5 miliardów dolarów, a okresowo granicę tę przekraczają.

I jeszcze jedna różnica: wtedy Sejm udzielił rządowi pełnomocnictw (na pół roku) do wydawania dekretów z mocą ustawy, co było wyrazem zrozumienia powagi i dramatyzmu sytuacji gospodarczej kraju. Dziś niczego takiego nie ma

w intencjach polskiego parlamentu i, na dobrą sprawę, nie ma takiej potrzeby.

A podobieństwa? - Może tylko w tym, że wtedy i dziś podjęto się reformowania pieniądza i rynku w sposób mniej lub bardziej kompleksowy, uruchamiając cały szereg dźwigni w skomplikowanej maszynierii zwanej gospodarką narodową. Wówczas nazywało się to „Reformą Grabskiego”; dziś - „Strategią dla Polski”. I jeszcze w tym, że podobnie jak wtedy złoty polski zaczął stawać się jedną z mocniejszych walut w Europie, tak i dziś możemy mówić o zdecydowanym wejściu nowego złotego na drogę „równania do Europy”.

A ta „reforma” pieniądza z jesieni 1949 roku? Można o niej powiedzieć krótko: na pewien czas zatrzymała rosnącą inflację, ale niczego na trwałe nie załatwiła. Ograbiła przy okazji społeczeństwo, w tym również najuboższe jego warstwy, nie dysponujące oszczędnościami w PKO. Przeprowadzona wtedy wymiana pieniądza była rażąco nieekwiwalentna - ceny i płace oraz oszczędności w PKO zwaloryzowano w stosunku jak 100 do 3, natomiast zasoby gotówkowe ludności jak 100 do 1. I prawie natychmiast po wymianie pieniędzy podniesiono - i to znacznie - urzędowe ceny szeregu towarów o podstawowym dla budżetów znaczeniu.

Prawdę mówiąc, wielu z nas, tzw. szarych obywateli, obawiało się czegoś takiego i teraz. Ale to już zupełnie inne czasy, inni ludzie, inne kryteria funkcjonowania gospodarki i państwa. A i sytuacja ekonomiczna ludzi i kraju jakby z innego wymiaru...

Karol Rzemieniecki

INFORMATOR BEZROBOTNYCH

Rejonowy Urząd Pracy proponuje pośrednictwo w zatrudnieniu.

Potrzebni są:

- tłumacz-lingwista (jęz. niemiecki i jęz. francuski),
- sprzedawca,
- pomoc kuchenna,
- elektronik - dyspozytor oczyszczalni,
- cukiernik,
- kierowca z kat. ABCE,
- informatyk-elektronik,

- stolarz,
- pracownik biurowy,
- pracownik wzorcowni,
- szwaczka,
- pielęgniarka-opiekun.

Prace interwencyjne:

- szwaczka,
- sprzedawca,
- elektryk,
- referent - kasjer,
- koordynator periodydu,
- położna.

Szczegółowe informacje - Rejonowy Urząd Pracy, ul. Kościuszki 71 A, tel. 66-71-04.

INFORMATOR KULTURALNY

MUZEUM OKRĘGOWE

(czynne od wtorku do piątku w godz. 8.00 - 16.00, w sobotę i niedzielę w godz. 10.00 - 17.00)

zaprasza na ekspozycje stałe: „Pradzieje ziemi suwalskiej” - wystawa archeologiczna; „Alfred Wierusz-Kowalski” - wystawa malarstwa; „Malarstwo polskie XIX - XX wieku”; „Malarstwo i rysunek Bohdana Urbanowicza”; „Rzeźba Adama Siemaszki”; „Len w tradycyjnej kulturze ludowej Pojezierza Suwalskiego”; wystawa malarstwa Andrzeja Strumiłły „Psalmy, Apokalipsa”.

REGIONALNY

OŚRODEK KULTURY I SZTUKI

organizuje wyjazdy do Warszawy na spektakle teatralne, operetkę i spektakle operowe połączone ze zwiedzaniem miasta; zaprasza na:

- koncert inauguracyjny III Suwalskie Targi Przygranicza - 10.02 o godz. 19.00, sala Urzędu Wojewódzkiego,

- koncert ZPiT „Suwalszczyzna” oraz zespołów regionalnych z Kaliningradu, Litwy i Białorusi - 11.02, godz. 12.00, sala UW,

- recital Krzysztofa Daukszewicza - 12.02, godz. 18.30, sala UW.

Galeria „Chłodna 20” - wystawa prac Władysława Hasióra,

Galeria PACamera - wystawa fotografii (instalacja) Andrzeja Mielczarka.

(budynek przy ul. Kościuszki 45)

MUZEUM

HISTORII I TRADYCJI ŻOŁNIERZY SUWALSZCZYZNY

(czynne codziennie - oprócz poniedziałków - w godz. 10.00 - 14.00)

Ekspozycja stała poświęcona m.in. Suwalskiej Brygadzie Kawalerii i 11 Pułkowi Piechoty.

KINO „BAŁTYK”

2-9.02 - „Maska” prod. USA, od lat 12, godz. 17.00 i 19.00.

MIEJSKIE

OGNIŠKO ARTYSTYCZNE

Akademia Rozrywki

- 2.02, godz. 10.30 - film „Pan samochodzik i niesamowity dwór”,
godz. 12.30 - zabawa z muzyką, rebusy;
- 3.02, godz. 10.30 - koncert „Z muzyką na Ty”,
godz. 11.30 - „Jezioro Łabędzie” - uczy się tańca klasycznego;
- 4.02, godz. 12.00 - kino familijne: „Król kosza”;
- 5.02, godz. 17.00 - film „Tata i małolata”;
- 6.02, godz. 10.30 - film „Marysia i krasnoludki”,
godz. 11.30 - zabawa z pędzlem - „malowanie muzyki”,
godz. 12.30 - minilista przebojów (eliminacje),
godz. 18.00 - koncert zespołu folklorystycznego z Litwy;
- 7.02, godz. 10.30 - taniec i zabawa,
godz. 11.30 - koncert „Z muzyką na Ty”,
godz. 12.30 - „Jezioro Łabędzie” - uczy się tańca klasycznego;
- 8.02, godz. 10.30 - film „O dwóch takich, co ukradli księżyc”,
godz. 12.00 - konkursy i zabawy;
- 9.02, godz. 10.30 - zabawa z pędzlem - „marzenia”,
godz. 11.30 - minilista przebojów (eliminacje);
- 10.02, godz. 10.30 - koncert „I... po feriach”;
- 11.02, godz. 12.00 - kino familijne: „Flinstonowie”, bal;
- 12.02, godz. 17.00 - film „I kto to mówi 3”.

horoskop

WODNIK (21.01-20.02)

Trzeba umieć łączyć przyjemne z pożytecznym. Wszystko wskazuje na to, że tym razem ci się uda. Nie oczekuj zbyt wiele po nowych znajomych już teraz – z czasem docenisz tę powściągliwość. Uważaj na gardło. Ucieszysz się z propozycji Byka, ale nie nadskakuj mu – serdeczna życzliwość wystarczy.

RYBY (21.02-20.03)

Po słabszym okresie przychodzi czas na pewne zmiany. Już się cieszysz, bo początek został zrobiony. Ale nie oczekuj od razu zbyt radykalnej poprawy. Powoli, ale pewnie – tak powinno brzmieć hasło na najbliższe dni. Załatwisz istotne sprawy urzędowe i konieczna jest rozważa oraz przemyślenie kilku kroków naprzód.

BARAN (21.03-20.04)

Samopoczucie ci się poprawi, a zdrowie przestanie szwankować, jeśli wreszcie solidnie odpoczniesz chociaż przez dwa dni. Nie daj się wykorzystywać, bo tym razem domownicy przesadzają. A wyrzuty sumienia, że oto nic nie robisz, spokojnie wyrzuć z duszy. Czeka cię

ciekawe spotkanie z przeszłością.

BYK (21.04-20.05)

Dużo osób będzie teraz od ciebie oczekiwało poświęcenia, wyrozumiałości, zlekceważenia ich błędów. I chyba warto być dla bliźnich ludzkim, dać szansę „przestępcom”. To ci się bardzo opłaci. Propozycja Bliźniaka aktualna, ale niezbyt dochodowa. Nie drażnij Strzelca, a będzie bardziej spolegliwy.

BLIŹNIĘTA (21.05-20.06)

Pod koniec tygodnia spotkasz się z kimś, w kim się podkochujesz. Uważaj, nie daj się ponieść wyobraźni. Wodnik oczekuje od ciebie prawie cudów – a ty spróbujesz spełnić jego marzenia. Nie pobłażaj Koziorożcowi, to dla jego dobra. Nagły przyptyw gotówki będzie pełnym zaskoczeniem. Więcej uśmiechu.

RAK (22.06-22.07)

Uroczystości rodzinne wyplukaly kasę, ale nowe inicjatywy zawodowe, jakie przejawiasz ostatnio, gwarantują dobry byt rodzinie. Dużo ważnych spotkań służbowych. Bądź stanowczy wobec

zwierzchników, nie wahać się wypowiedzieć w interesie własnych podwładnych. Fantastyczny wiecзор da efekt, o którym wciąż myślisz.

LEW (23.07-22.08)

Myślisz poważnie nad dużym zakupem niezbędnym w domu, ale... No właśnie – czy cię na to stać? Przedyskutuj sprawę z rodziną i zdaj się na trzeźwy osąd. Hojność krewnych wprawi cię w zakłopotanie, ale zakłopotanie radosne. Jeśli Ryby zaproponują wyjazd – nie deklaruj się jeszcze, odłóż decyzję.

PANNA (23.08-22.09)

Zaprzątnię cię bez reszty sprawa sercowa. Nie będziesz pamiętać o zobowiązaniach, nieco lekceważąco będziesz wypełniać obowiązki zawodowe. No i poczujesz dużo, dużo szczęścia i radości, odnajdziesz w sobie dawno zapomnianą lekkość. Przyjaciele będą podziwiać twoją formę. Odłóż rozsądek na bok.

WAGA (23.09-23.10)

Równowaga zostanie zachwiana, i to z twojej winy. Nie możesz tupać po głowie Baranowi, bo już się tym zmęczył. Jeśli zależy ci na poprawnych układach, wykorzystaj wolny czas na podsyceenie domowego ogniska. Przyjaciółkę trzeba

przeprześcić, a zawiedzionego szefa – nieco rozbawić.

SKORPION (24.10-22.11)

Uważaj, oj uważaj. Stąpasz po cienkiej linii, czyżbyś o tym nie wiedział? Tak, nikt ci nie wytłumaczy ani nie wyperswaduje, dokończysz to, co zacząłeś – a przynajmniej spróbujesz. Kłótnia w pracy nie popsuje twego dobrego mniemania o sobie, nie skłoni do przemyślenia sprawy raz jeszcze. Szkoda.

STRZELEC (23.11-21.12)

Będziesz z siebie zadowolony, oglądając wyniki długotrwałych i cierpliwych zabiegów. Nie oceniaj wszystkich krytycznie, nie dopatruj się wygodnictwa i lekceważenia tam, gdzie jest tylko zmęczenie. Nie ustawaj w staraniach, by poprawić układ z Bliźniakiem. Stara, a odnowiona ostatnio znajomość może ci przynieść wymierne korzyści, jeśli nie będziesz się dąsać.

KOZIOROŻEC (22.12-21.01)

I znów się bawisz w końcu tygodnia. Spotkasz ulubionych przyjaciół, obdarujesz ich swoim wdziękiem i zainteresowaniem, jak cennym prezentem. Będziesz pełen radości po tygodniu wytężonej pracy. Praca nieco cię przygnębia, ale postaraj się wytrzymać. Nie denerwuj się drobnostkami.

ACH, FACH, FACH!

TADEUSZ CHARMUSZKO

NUREK

Wielu mistrzem go mieni nurkowania... w kieszeni.

ODLEWNIK

Z tęsknot do Ewy robi... odlewy.

OGRODNIK

Chwałą osty mistrza komposty.

OPERATOR

Wciąż u brunetki szuka manetki.

ORGANISTA

Zdziwaczał całkiem przez te piszczałki.

PALACZ

Ogień roznieca w sercach (nie w piecach).

PIEKARZ

W opinii żony: niedopieczony.

PIEŁĘGNIARKA

Obnaży... z bandaży.

PIOSENKARKA

Podziwiam niezwykłą tuszę, skoro podziwiać coś muszę.

POETA

Zdrowie w słowie.

GDY BÓG PIJAKÓW ŚPI...

CO WISI NA ANTENIE?

dokończenie ze str. 2

odpowiednim momencie, gdy zbiorą się ptaki, by poskubać ziarno. To urządzenie tnie ptaki na części, obcina łebki czy kaleczy. Kotom w piwnicy dolewa czegoś do mleka, że kręcą się jak obłąkane i zdychają. Policja odnalazła urządzenie przemyślnie podwieszane do balkonu. Rzeczywiście, były na nim ślady krwi. A we krwi denata znaleziono resztki tej samej trucizny, która stała na balkonie w butelce po wódce. Najwyraźniej tu trzymał swoje trutki pan Mietek. Zapił tak, że się pomylił i pociągnął łyka z niewłaściwej flaszki. Pewnie się zatoczył, przechylił przez balustradę, stracił równowagę. Może wówczas złapał za sznur, uruchamiający maszynę. Stracił część ręki w pułapce na gołębie i spadł. Gdyby nie skłonności sadystyczne, wypil-

by sobie pan Mietek jeszcze trochę i poszedł spać jak kumple.

– Widać bóg, opiekujący się pijakami, zasnął – komentowali na pogrzebie Mietka koledzy. Pewnie tak. Tego dnia prasa doniosła, że dwóch pijanych kolegów założyło się, kto ma mocniejsze nerwy. Jeden zamachnął się siekierą na leżącą na pieńku rękę kolegi. Kolega ręki nie cofnął, trzymający siekierę wyhamował. Teraz on chciał być odważny – i na pieńku złożył swą głowę. Ale kumplowi refleksu zabrakło i elegancko przyjaciela zdekapitował. Gdy doszedł do siebie i zobaczył głowę kumpla oddzieloną od tułowia, sam oddał się w ręce policji. Tak, bóg pijaków chyba śpi...

S.S.

ZARZĄD BUDYNKÓW MIESZKALNYCH

w Suwałkach
OGŁASZA

PRZETARG NIEOGRANICZONY

na dzierżawę gruntu pod pawilony typu „PBO” oraz stanowisk do handlu mięsem na terenie Targowiska Miejskiego, ul. Sejneńska 6.

1. Działka oznaczona na planie realizacyjnym numerem 62, z fundamentem pod budowę pawilonu „PBO”, pow. użytkowa 13,3 mkw. Cena wywoławcza 5 zł/mkw.

2. Działka oznaczona na planie realizacyjnym numerem 73, z fundamentem pod budowę pawilonu „PBO”, pow. użytkowa 13,3 mkw. Cena wywoławcza 5 zł/mkw.

3. Działka oznaczona na planie realizacyjnym numerem 112, z fundamentem pod budowę pawilonu „PBO”, pow. użytkowa 13,3 mkw. Cena wywoławcza 5 zł/mkw.

4. Działka oznaczona na planie realizacyjnym numerem 113, z fundamentem pod budowę pawilonu „PBO”, pow. użytkowa 13,3 mkw. Cena wywoławcza 5 zł/mkw.

5. Miejsce do handlu mięsem w hali mięsnej nr 53. Cena wywoławcza 170 zł 80 gr wraz z podatkiem VAT.

6. Miejsce do handlu mięsem w hali mięsnej nr 54. Cena wywoławcza 170 zł 80 gr wraz z podatkiem VAT.

Do ceny ustalonej w drodze przetargu (dotyczy poz. 1-4) doliczy się podatek VAT w wysokości ustalonej odrębnymi przepisami.

Przetarg odbędzie się w dniu 6 lutego 1995 r. o godz. 10.00 w biurze Targowiska Miejskiego, ul. Sejneńska 6. Wadium płatne w dniu przetargu do godz. 9.00 w kasie Targowiska.

Szczegółowe informacje można uzyskać w administracji Targowiska Miejskiego lub telefonicznie - 66-65-14.

Zastrzega się możliwość odwołania przetargu bez podania przyczyn. (25)

KLUB PRACY

w Suwałkach

PRZYJMUJE ZGŁOSZENIA

od instytucji, zakładów pracy i osób fizycznych na doraźne prace zlecone (drobne naprawy, sprzątnięcie, opieka nad chorym, opieka nad dziećmi, pomoc starszym itp.).

Potrzeby wysłany zgłaszać osobiście do Klubu Pracy przy Rejonowym Urzędzie Pracy, ul. Kościuszki 71 A, lub telefonicznie na numer 66-71-04 wew. 114 - Klub Pracy. (161)

W CELU OKAZANIA

WYSOKIEGO UZNANIA RODZICOM,

którzy wychowali swych synów na wzorowych i ofiarnych żołnierzy, Minister Obrony Narodowej corocznie odznacza rodziców złotymi i srebrnymi medalami „Za Zasługi dla Obronności Kraju”. Medal ten jest wyrazem hołdu za trudy, wyrzeczenia i rodzicielski niepokój w związku z odpowiedzialną i często niebezpieczną służbą wojskową synów.

W związku z tym Wydział Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta (pok. nr 6) prosi o zgłaszanie się do końca lutego br. rodziców, których co najmniej trzech synów pełniło lub pełni nienagannie czynną służbę wojskową. Przez czynną służbę wojskową należy rozumieć: zawodową służbę wojskową, zasadniczą służbę wojskową, służbę w Straży Granicznej lub w byłych Wojskach Ochrony Pogranicza (WOP), odbycie przeszkolenia wojskowego w Szkołach Podchorążych Rezerwy lub Szkołach Oficerów Rezerwy, służbę w policji lub byłej milicji, służbę w Obronie Cywilnej (OC). (18)

WYDZIAŁ

ZDROWIA, KULTURY, SPORTU I TURYSTYKI URZĘDU MIEJSKIEGO W SUWAŁKACH INFORMUJE

o możliwości skorzystania z uczestnictwa w targach i imprezach wystawienniczych organizowanych w 1995 r. w Białymstoku przez Centrum Targów i Promocji Rynku Wschodniego (15-432 Białystok, ul. Sienkiewicza 3, tel./fax (0-85) 435-932, tel. 435-695).

23-25.02 - Targi Tkanin, Odzieży, Obuwia, Kosmetyków „GALLUX SHOW'95”

23-25.03 - V Targi Budownictwa i Wyposażenia Wnętrz „BUD-EXPO Wiosna'95”

20-22.04 - III Targi Żywności i Przetwórstwa „FEEDING Wiosna'95”

10-12.05 - Targi Turystyki, Sportu, Rekreacji, Myślistwa, Wędkarstwa „HOB-BY'95”

25-28.05 - II Międzynarodowy Salon Motoryzacyjny „MOTO'95” (samocho-
dy, motocykle, części zamienne, ogumienie, kosmetyki...)

15-17.06 - I Międzynarodowe Targi Urządzeń i Wyposażenia Inżynierii Śro-
dowiska „EKO-ARMA”

14-16.09 - III Międzynarodowe Targi „TECH-EXPO'95” (telekomunikacja *
elektronika * elektrotechnika)

12-14.10 - VI Targi Budownictwa i Wyposażenia Wnętrz „BUD-EXPO Je-
sień'95”

26-28.10 - IV Targi Żywności i Przetwórstwa „FEEDING Jesień'95”

9-11.11 - III Międzynarodowe Targi „FAR-MEDIC'95” (farmacja * medycyna *
stomatologia)

Wszystkie imprezy z udziałem kontrahentów ze Wschodu: Białorusi, Litwy,
Łotwy, Rosji.

Wstępne zgłoszenia należy przesyłać na adres Centrum w Białymstoku.
Organizatorzy zapewniają profesjonalną obsługę uczestników, rezerwację
hotelową oraz wszechstronną pomoc w trakcie targów. (26)

ZARZĄD MIASTA SUWAŁEK

ogłasza

publiczny przetarg ustny

na rozbiórkę budynków położonych w Suwałkach przy ul.
Pułaskiego i Utrata na działkach ozn. nr. geod. 10827 i 22199,
leżących na terenie projektowanej drogi krajowej nr 19.

Przedmiotem licytacji jest cena rozbiórki budynków za wartość pozy-
skanych materiałów oraz uprzątnięcie placu po rozbiórce.

Przetarg odbędzie się 10 lutego 1995 r. o godz. 10.00 w sali konfe-
rencyjnej Urzędu Miejskiego w Suwałkach przy ul. Mickiewicza 1.

Tytułem wadium należy wpłacić do kasy Urzędu Miejskiego w Suwał-
kach, najpóźniej do godz. 9.00 w dniu przetargu, kwotą:

- 1500 zł (słownie: jeden tysiąc pięćset złotych) - za nieruchomość
przy ul. Pułaskiego,

- 2500 zł (słownie: dwa tysiące pięćset złotych) - za nieruchomość
przy ul. Utrata,

która będzie stanowić zabezpieczenie prawidłowej i terminowej roz-
biórki.

Termin wykonania rozbiórki - trzy tygodnie od podpisania umowy
zlecenia.

Bliższych informacji na temat przetargu udziela Pełnomocnik Zarzą-
du Miasta ds. Obrotu Nieruchomościami przy Urzędzie Miejskim w
Suwałkach, pok. 122, tel. 66-76-67 wew. 39 lub 31.

Zastrzega się prawo do odwołania lub unieważnienia przetargu bez
podania przyczyn. (23)

OGŁOSZENIA DROBNE

- ★ Młynek do zboża, piła tarczowa, plac z prawem budowy. Wiado-
mość: ul. Utrata 33. (27)
- ★ Żaluzje, verticale, rolety. Suwał-
ki: 66-58-01 lub 66-72-37. (34)
- ★ Znicze kupisz codziennie. Kiosk
przy cmentarzu, ul. Bakalarzew-
ska, Suwałki: 66-72-37. (35)
- ★ Żaluzje, verticale. Suwałki,
67-07-34. (12)
- ★ Kupię fryzy jesionowe, dębowe,
surowiec. 17-200 Hajnówka, tel.
45-05 po 21.00. (20)

ZMIANA GABINETU

**DR N.MED. ZBIGNIEW
CHWAŁ**
specjalista-reumatolog

Od 15 lutego br.,
Suwałki,

ul. Noniewicza 93 A.

Poniedziałki, czwartki, piątki
od godz. 14.30.

Tel. dom. 679-527. (22)

REGULAMIN

w sprawie zasad i trybu przyznawania stypendiów oraz nagród ze środków zarezerwowanych w budżecie miasta Suwałk

1. O stypendium mogą ubiegać się osoby osiągające pozytywne wyniki w nauce i mające szczególne osiągnięcia w kulturze lub sporcie.
2. Stypendium może być przyznane następującym osobom:
  - a) uczniom i studentom zamieszkałym na terenie miasta Suwałk,
  - b) uczniom i studentom narodowości polskiej zamieszkałym poza granicami Polski uczącym się lub studiującym w Suwałkach.
3. Osoba ubiegająca się o stypendium lub nagrodę ma obowiązek przedłożyć wniosek pozytywnie zaopiniowany przez dyrektora szkoły (uczelni), wychowawcę (opiekuna), trenera, organizację sportową.
4. Stypendium lub nagrodę przyznaje Prezydent Miasta Suwałk po zasięgnięciu opinii Komisji Oświaty, Kultury i Sportu, Promocji Miasta i Współpracy z Zagranicą Rady Miejskiej w Suwałkach.
5. Stypendium będzie udzielane w formie pieniężnej na okres semestru lub roku szkolnego (akademickiego):
  - za wybitne osiągnięcia poza granicami kraju lub wielokrotnie w kraju - 150 zł miesięcznie,
  - za wybitne osiągnięcia w skali kraju - 100 zł miesięcznie,
  - za osiągnięcia w skali województwa, regionu - 50 zł miesięcznie.
6. W uzasadnionych przypadkach komisja zastrzega sobie prawo wnioskowania o cofnięcie lub wstrzymanie przyznanego stypendium.
7. W ramach środków przeznaczonych na stypendia przewiduje się przyznawanie jednorazowych nagród uznaniowych za szczególne osiągnięcia w nauce, kulturze lub sporcie.
8. Nie wykorzystane środki finansowe zarezerwowane w budżecie miasta na fundusz stypendialny nie mogą być przesunięte na inne cele niż kultura.

(33)

ZARZĄD

BUDYNKÓW MIESZKALNYCH

w Suwałkach

OGŁASZA

PUBLICZNY PRZETARG USTNY

na wynajem budynku użytkowego

przy ul. Moniuszki 1 w Suwałkach (po palarni kawy).

Pow. budynku 124,14 mkw., cena wywoławcza 2 zł za mkw., wadium 300 zł. Wylicytowana stawka czynszu będzie podwyższona o podatek VAT. Przeznaczenie budynku - usługi nieuciążliwe dla otoczenia. Przetarg odbędzie się 15.02.1995 r. o godz. 9.30 w pokoju nr 26 w Zarządzie Budynków Mieszkalnych przy ul. Noniewicza 3. Warunkiem przystąpienia do przetargu jest wpłacenie wadium w kasie ZBM w dniu przetargu do godz. 9.00.

Szczegółowe informacje na temat budynku można uzyskać w pok. 26 w ZBM lub telefonicznie - nr 66-76-93 w. 18 - w godz. 7.00 -15.00. Zastrzega się możliwość odwołania przetargu bez podania przyczyn.

(30)

ZARZĄD

BUDYNKÓW MIESZKALNYCH

w Suwałkach

OGŁASZA PRZETARG OFERT

na zagospodarowanie pomieszczeń po Suwalskim Teatrze Animacji przy ul. Kościuszki 76 w Suwałkach. Oferty powinny zawierać propozycję zagospodarowania pomieszczeń oraz proponowaną stawkę czynszu.

Oferty w zamkniętych kopertach proszę składać w sekretariacie ZBM, pok. nr 5, do dnia 14.02.1995 r. Składający oferty powinni wpłacić wadium w kwocie 1000 zł w kasie ZBM w dniu 15.02.1995 r. do godz. 9.30. Otwarcie ofert nastąpi w dniu 15.02.1995 r. o godz. 10.00 w pok. nr 26 w ZBM. Rozstrzygnięcie przetargu nastąpi w dniu 16.02.1995 r. o godz. 10.00. Umowa najmu zawarta będzie na czas określony - do 31.03.1996 r.

Szczegółowe informacje na temat lokalu można uzyskać w pok. nr 26 ZBM lub telefonicznie - nr 66-76-93 w. 18.

Zastrzega się możliwość dowolnego wyboru oferenta oraz rozwiązania przetargu bez podania przyczyn.

(31)

ZARZĄD MIASTA SUWAŁK

ogłasza

publiczny nieograniczony przetarg ustny

na sprzedaż nieruchomości stanowiących mienie komunalne miasta Suwałk, położonych przy ul. Noniewicza w Suwałkach.

1. Działka nr 11062/5 o pow. 0,0241 ha z udziałem 1/3 we współwłasności działek nr 11062/4 i 11064/1 o łącznej powierzchni 0,0230 ha stanowiących dojazd;
  - cena wywoławcza (łącznie z udziałem w dojeździe) - 11500 zł,
  - wadium - 1500 zł.
2. Działka nr 11064/2 o pow. 0,0155 ha z udziałem 1/3 we współwłasności działek jak w pkt. 1;
  - zabudowana kamienicą parterową z poddaszem mieszkalnym. Budynek murowany z cegły, podpiwniczony; rok budowy - 1900; powierzchnia zabudowy - 117,70 mkw., pow. użytkowa - 120 mkw.; parter: 3 lokale usługowe i 1 lokal mieszkalny; poddasze: 1 lokal mieszkalny. Budynek wyposażony w instalację elektryczną i wodociągową; ogrzewanie piecowe;
  - cena wywoławcza nieruchomości (kamienica i działka), łącznie z udziałem w dojeździe - 19000 zł,
  - wadium - 2500 zł.

Warunki wspólne:

- w planie operacyjnym zagospodarowania przewidziana funkcja usługowo-handlowa z dopuszczeniem funkcji mieszkalnej;
  - zabudowa zwarta, wysokość zabudowy dla działki 11062/5 - do 7,5 m;
  - dojazd od strony północnej.
- Nieruchomość położona w strefie ochrony konserwatorskiej.
- Uzbrojenie:
- instalacja wodociągowa i kanalizacyjna w ul. Noniewicza i Waryńskiego;
  - instalacja deszczowa w ul. Noniewicza;
  - energia elektryczna - docelowo z projektowanej stacji transformatorowej na sąsiedniej parceli.

Podłączenia do poszczególnych sieci na warunkach indywidualnych na wniosek i koszt nabywców w oparciu o kompleksowe rozwiązania uzbrojenia w tym rejonie. Szczegółowe warunki zabudowy zostaną ustalone na etapie decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowaniu terenu. Przetarg odbędzie się w dniu 17 lutego 1995 r. o godz. 10.00 w sali nr 116 Urzędu Miasta przy ul. Mickiewicza 1.

Wadium należy wpłacić do kasy Urzędu Miasta najpóźniej do godz. 14.00 w dniu poprzedzającym przetarg. Wadium ulega przepadkowi w razie uchylenia się uczestnika, który przetarg wygrał, od zawarcia umowy. Szczegółowe informacje można uzyskać w Wydziale Geodezji Gospodarki Gruntami i Rolnictwa UM w Suwałkach, pokój nr 26, telefon 66-76-67 w. 49.

Zastrzega się prawo unieważnienia przetargu lub jego odwołania bez podania przyczyn.

(36)

ZARZĄD

BUDYNKÓW MIESZKALNYCH

w Suwałkach

OGŁASZA

PUBLICZNY PRZETARG USTNY

na wynajem lokalu użytkowego położonego

przy ul. Kościuszki 78.

Powierzchnia lokalu - 17,85 mkw., cena wywoławcza - 10 zł, wadium 250 zł. Wylicytowana stawka czynszu będzie zwiększona o podatek VAT.

Przetarg odbędzie się w dniu 16 lutego 1995 r. o godz. 10.00 w pokoju 26 Zarządu Budynków Mieszkalnych przy ul. Noniewicza 3. Warunkiem przystąpienia do przetargu jest wpłacenie wadium w dniu przetargu do godz. 9.30 w kasie ZBM.

Szczegółowe informacje na temat lokalu można uzyskać w pok. nr 26 w Zarządzie Budynków Mieszkalnych w Suwałkach przy ul. Noniewicza 3 lub telefonicznie - nr tel. 66-76-93 w. 18.

Zastrzega się możliwość odwołania przetargu bez podania przyczyn.

(32)

POZIOMO:

- 3) uczeń, uczeń,
- 7) miasto nad Bzurą,
- 8) to, z czego jest zbudowana wszechświat,
- 9) niezbędna do podróży,
- 10) zakład drzewny,
- 11) postradanie,
- 15) gra,
- 17) część meczu piłki wodnej,
- 19) ubezpieczeniowy dokument,
- 21) część trawy,
- 22) kieruje nim minister,
- 23) wierszowana zagadka.

- 2) lewy dopływ Wisły,
- 3) ścierka,
- 4) gatunek gryki,
- 5) imię męskie,
- 6) solny, siarkowy lub chłobowy,
- 9) wejście w kartę gracza rozpoczynającego rozgrywkę,
- 12) przewrót wojskowy,
- 13) rządy despotyczne,
- 14) nie jest snem,
- 15) tama na rzece,
- 16) zbędne obciążenie,
- 18) powierzchnia ukośna,
- 20) rozpoczęcie gry w siatkówce.

PIONOWO:

- 1) przyca do spania,

„Paź”

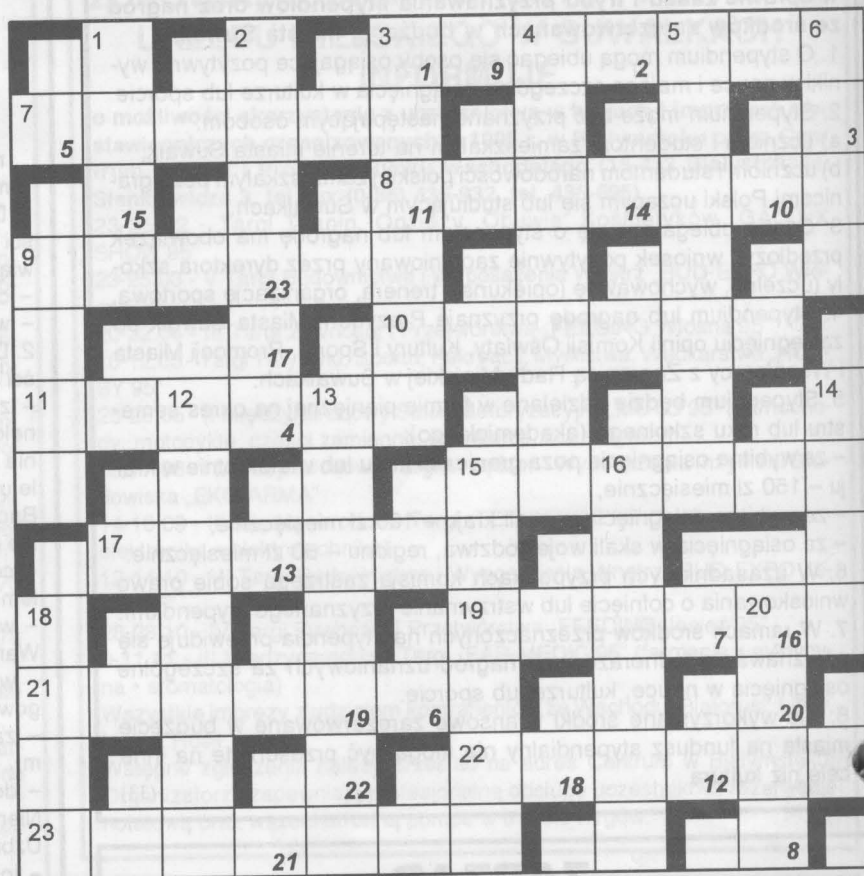
Po rozwiązaniu krzyżówki litery z kratek ponumerowanych w prawym dolnym rogu ustawione od 1 do 23 utworzą rozwiązanie, które po wpisaniu do konkursowego diagramu prosimy przesłać na adres redakcji „TS” w terminie 10 dni od daty ukazania się numeru.

ROZWIĄZANIE KRZYŻÓWKI NR 49

„PBI – Twoim powiernikiem”. Nagrodę rzeczową ufundowaną przez Polski Bank Inwestycyjny S.A. Oddział w Suwałkach wylosowała pani Urszula Szmidt, Suwałki, ul. Putry 11/31.

Nagrodę prosimy odebrać w suwalskim oddziale PBI przy ul. Noniewicza 48, po uprzednim telefonicznym uzgodnieniu terminu (nr tel. 66-27-70).

KRZYŻÓWKA NR 5

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12											
																						5
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23												

TYLKO O VIP-ACH

STO JEDENAŚCIE – DRŻYJCIE!

Wypowiedział się („Życie Warszawy”) Marek Ochocki, szef Biura do Walki z Przystępczością Zorganizowaną KG Policji Państwowej. Stwierdził m.in., że „biuro zajmuje się w chwili obecnej 111 grupami, które spełniają wszystkie kryteria przystępczości zorganizowanej”. Ujawnił także, że przeciw tej mafijnej armii stoi tymczasem 300 policjantów, którym płaci się około 10% więcej niż w innych służbach.

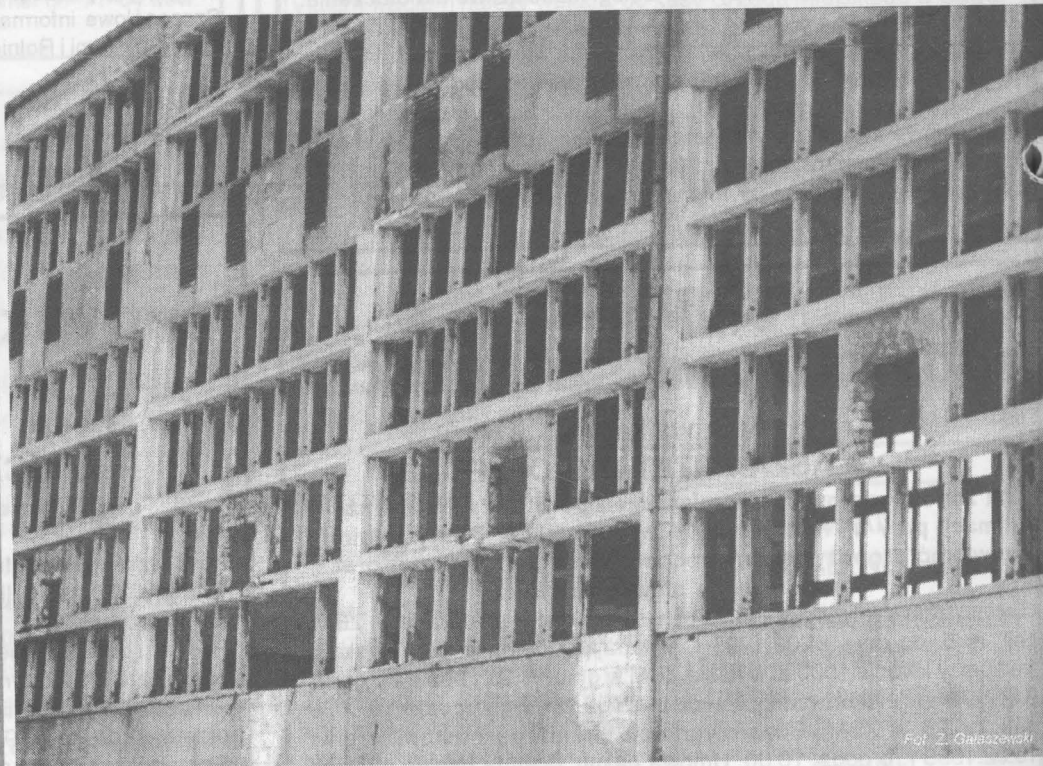
PREZYDENT? JUŻ BYŁEM...

Janusz Rewiński, który nie tak dawno odbył wciąż jego samego zadziwiająca drogę od kabaretu do parlamentu i z powrotem (co opisał w książce pod takim tytułem) został zainterpelowany przez „Szpilki”, czemu nie kandyduje na prezydenta. Artysta odparł: „Byłem prezydentem „Piwa”. Ludzie, chcący coś załatwić ze mną jako posłem, zwracali się do mnie per panie prezydencie. Gdy się to słyszy kilka razy dziennie, to nie ma się ochoty na więcej...”

NUMER 31

Przed 50-leciem wyzwolenia hitlerowskiego obozu Auschwitz-Birkenau „Rzeczpospolita” przypomniała postać pierwszego tamże „zanimowanego” Polaka. Aresztowany w Sanoku w r. 1940 Stanisław Ryniak trafił do obozu z pierwszym, tzw. tarnowskim, transportem i otrzymał numer 31 (poprzednimi oznaczono niemieckich kryminalistów). S. Ryniak przeżył Oświęcim i następne obozy, ukończył we Wrocławiu architekturę i dziś mając 80 lat mieszka w Trzębicy w domu córki, który własnoręcznie zbudował. Sto lat – Panie Stanisławie!

GROZNIE W NASZYM MIEŚCIE

Fot. Z. Galaszyński

Proponujemy polskiej telewizji znaczne zmniejszenie wydatków poprzez przygotowywanie części zagranicznego serwisu informacyjnego w naszym mieście. Prezentowany na zdjęciu obiekt może z powodzeniem stanowić tło dla reportera. Na nie przypominającym w naszym kraju położonym nie opodal dworca kolejowym często widzi się egzotyczne twarze, a w godzinach nocnych działa partyzantka. (zg)